

**Budapest Főváros I. kerület Budavári Polgármesteri Hivatal
JEGYZŐ**

KIVONAT

**A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének
2015. június 18-án megtartott
ülésének jegyzőkönyvéből**

**6. napirendi pont: Javaslat a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat
helyi esélyegyenlőségi programjának felülvizsgálatára**

Előterjesztő: dr. Nagy Gábor Tamás
polgármester

112/2015. (VI.18.) Kt. sz. határozat

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

(14 szavazatból 14 igen, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodás mellett **elfogadva**)

k.m.f.

dr. Nagy Teodóra s.k.
jegyző

dr. Nagy Gábor Tamás s.k.
polgármester

A kivonat készült: 2015. június 19-én.

Hiteles:

dr. Nagy Teodóra
jegyző

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

2015. június

*Készítette: Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
szervezési és hatósági igazgató*

„Mindenfajta projekció elhomályosítja az embertársainkról alkotott képet, eltorzítja az objektivitást és ezáltal megfoszt bennünket a valódi kapcsolatok minden lehetőségétől.”

Carl Gustav Jung

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Budapest I. kerület Budavári Önkormányzata 2013 júniusában öt évre vonatkozóan a Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzítette az esélyegyenlőség biztosítása érdekében szükséges feladatokat, jelen felülvizsgálat célja, hogy összefoglalja az elmúlt két évben tett intézkedéseket az akkor kitűzött célok tekintetében illetve az intézkedési tervben foglalt célkitűzéseket felülvizsgálja.

A helyzetelemzés alapján beazonosítottuk a problémákat, és meghatároztuk azokat a területeket, amelyek mentén segítség nyújtható a célcsoport számára. Az egyes fejlesztési lehetőségeknél az elmúlt két évben tett intézkedéseket és az elért eredményeket mutatjuk be.

A program a településfejlesztési, a szociális, a gyerekjóléti, gyermekvédelmi, a köznevelési, egészségügyi, lakásügyi és minden olyan közszolgáltatás esélyegyenlőségi szempontjait tartalmazza, amelyek az Önkormányzat feladatába tartoznak. A tisztelt Képviselő-testület minden egyes ágazati koncepcióval foglalkozott vagy foglalkozni fog. Ez a dokumentum az esélyegyenlőség oldaláról foglalja össze az önkormányzati célokat, intézkedéseket.

A település bemutatása

Budapest, 1. kerület Budavár mintegy 25 ezer lakosú kerület. Budai, nagy történelmi múlttal rendelkező kerület, részei: a 2000 óta védett területté nyilvánított Gellérthegy, a jelentős történelmi múlttal rendelkező Krisztinaváros, a budai oldal egyik legnagyobb parkjával rendelkező Tabán, a polgárkerületből és a királyi palota-együttesből álló Várhegy, a római korba visszanyúló történelmi múlttal rendelkező Víziváros déli része.

Kerülethálózat, demográfiai viszonyok:

Budapest I. kerületét északon Budapest II. kerülete, nyugaton a XII. kerület, délen a XI. kerület, míg keleten a Duna által az V. kerület határolja.

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat területén élő lakosság közel harmadát a 60 év felettek alkotják ezen belül – az országos átlaghoz képest – igen jelentős számban vannak a 80 év felettek. A nemek aránya a kerületünkben is hasonló, mint Magyarország többi településén, s a nők itt is hosszabb életkort élnek meg.

Közigazgatási területe 3,41 km², a népsűrűség igen magas.

A kerület demográfiáját vizsgálva elmondható, hogy a korösszetétel egyrésztől igen kedvező, hiszen a lakosság több mint fele a munkaképes korosztályhoz tartozik, ugyanakkor igen magas az időskorúak aránya a kerületben, a gyermek és ifjúkorúaké azonban alacsony. A kerület legnagyobb veszélye tehát az elöregedés, ugyanakkor az elmúlt években a születések számát illetően növekedés tapasztalható.

A kerületben 2014. december 31-én a népesség mindössze 11%-a volt gyermekkorú (0–14 éves), összesen 3% ifjúkorú (15-18 éves), 54%-a felnőtt korú (18–59 év közötti), és 32%-a időskorú (60 évesnél idősebb).

Lakónépesség¹ száma az év végén

	Fő	Változás
2007	24665	
2008	24728	100%
2009	24653	100%
2010	24628	100%
2011	24528	100%
2012	24654	101%
2013	24620	100%
2014	24679	101%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	14181	11729	25910	55%	45%
0-2 évesek					
0-14 éves	1563	1552	3115	50%	50%
15-17 éves	200	210	410	49%	51%
18-59 éves	6210	6842	13052	48%	52%
60-64 éves	1036	861	1897	55%	45%
65 év feletti	4141	2264	6405	65%	35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

¹ A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A népességszám-csökkenés lassulása jól követhető az idősoros adatokból is, látható, hogy 2003 után stabilizálódott a kerület állandó lakónépessége.

Öregedési index²

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	6584	2741	240,2%
2008	6532	2799	233,4%
2009	6482	2864	226,3%
2010	6399	2899	220,7%
2011	6383	2776	229,9%
2012	6367	2925	217,7%
2013	6405	3115	205,6%

Forrás: TelR

A népesség korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a budapesti arányokhoz hasonlóan a kerületben is magas az időskorúak aránya, ugyanakkor az átlagéletkort tekintve a romló tendencia ezen a téren is megállni, változni látszik. A Főváros belső migrációja és a külső migráció valószínűleg egyaránt magyarázó erővel bír e jelenséggel kapcsolatban.

Az idősellátás tekintetében mérvadó, hatvan év fölötti korosztály nagyságát – teljes lakosságszámhoz képest meglévő arányát – tekintve érdemes a hasonló szociológiai összetételű, szomszédos kerületekre vetítve is áttekinteni a helyzetet.

A hatvan év felettek száma kerületenként (fő)

időszak	1. kerület	2. kerület	5. kerület	12. kerület
2000	8974	24 353	9 627	18 359
2001	8784	24 435	9 373	18 349
2002	8719	24 797	9 074	18 526
2003	8594	25 223	8 794	18 680
2004	8563	25 653	8 635	19 017
2005	8471	25 855	8 466	19 200
2006	8493	26 308	8 317	19 312
2007	8438	26 742	8 183	19 393

² Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut.

2008	8421	27 048	8 108	19 408
2009	8349	27 206	7 994	19 427
2010	8261	27 351	7 974	19 432
2011	8261	27 351	7 974	19 432
2012	8 185	27 679	7 786	19 332
2013	8 302	28 219	7 859	19 605

Forrás: KSH

Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	271	399	-128
2009	264	418	-154
2010	282	420	-138
2011	252	412	-160
2012	228	372	-144
2013	269	368	-99

Forrás: TeIR

Belföldi elvándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	414	398	16
2009	439	400	39
2010	441	393	48
2011	403	394	9
2012	409	358	51
2013	437	318	119

Forrás: TeIR

A lakónépesség változásainak demográfiai iránya, trendje csak hosszú távú változásokra adhat magyarázatot, azonban a budapesti adatokkal összevetve jellemző tendencia, hogy megállt, és talán lassan megfordul a lakónépesség elvándorlásának folyamata.

Ennek során korábban a mobilabb, jellemzően magasabb, vagy legalábbis kiegyensúlyozottabb jövedelemmel rendelkező, többnyire iskolázottabb csoportok hagyták el a Fővárost, és vélhetően így a kerületet is. Az utóbbi két év „egyenlege” azt mutatja, hogy az I. kerület nagy vonzerővel bír.

Gazdaság

A kerület foglalkoztatási helyzetét nagymértékben befolyásolja fekvése, idegenforgalmi és kulturális központként való működése. A kerületben ezen a téren mindenképpen érdemes naprakész adatokkal rendelkezni folyamatosan arról, hányan vannak a regisztrált munkanélküliek, hányan vannak közülük, akik tartósan nem rendelkeznek munkalehetőséggel, milyen arányban érinti ez a két nemet, valamint arról, milyen gazdasági ágazat tekinthető primer forrásnak a

foglalkoztatás szempontjából, illetve milyen lépések tehetők a foglalkoztatottság arányának folyamatos szinten tartása, javítása irányában. Ipari létesítmény nincs a kerületben. Mivel a kerület idegenforgalma igen jelentős, így természetes, hogy a kereskedelmi, vendéglátó, idegenforgalmi egységek száma igen magas, valamint a szolgáltatások száma is magasabb.

Infrastruktúra

Közlekedés

A kerület életét meghatározó közlekedési viszonyok jónak mondhatóak. Az I. kerület főútjai egyben a kerületet a szomszédos kerületekkel, illetve a tágabb térséggel összekötő utak, viszonylag jelentős forgalmat bonyolítanak. Kivételt képez a Várnegyed, ahol forgalom-korlátozás van, így itt a kerület egyéb részeivel ellentétben a zajterhelés és szennyezőanyag-kibocsátás is lényegesen kisebb. A kerületi közúti tömegközlekedés szolgáltatója a BKK. Az I. kerületben helyi járatok is forgalomban vannak. Elsődleges céljuk az idegenforgalom biztosítása.

Műszaki infrastruktúra

Építészeti szempontból kiemelt jelentőségű alkotások színhelye a kerület, az épületek túlnyomó többsége műemlékvédelem alatt áll. Bár az utóbbi időben néhány új lakó- és középület is épült. A műszaki infrastruktúra szinten tartása és fejlesztése érdekében mindenképpen érdemes naprakész információkkal rendelkezni folyamatosan arról, mennyi a közműves ivóvízellátásba bekapcsolt lakások, a szennyvízelvezetésbe kapcsolt lakások, illetve általában a lakóépületek száma, milyen az állaga, nagysága, műszaki állapota. (Lakások száma komfort-fokozatuk szerint, nem lakott lakások száma, illetve a tulajdonosi szerep megoszlása szerint.)

Turisztikai infrastruktúra

Az I. kerület a főváros egyik leglátogatottabb idegenforgalmi és kulturális célpontja. Történelmi épületegységei már maguk is rengeteg látogatót vonzanak, az itt helyet kapó múzeumok, könyvtárak, színházak pedig a kultúrát kedvelőket vonzzák.

A kulturális élet területén széles hazai és európai kapcsolatokkal rendelkezik a kerület, az események más kerületekből, az egész országból, és a világ számos országából is vonzzák az érdeklődőket.

Ez a kerület gazdasági életére is ösztönző hatással van, a munkalehetőségek számát emeli.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékosan él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Valljuk, hogy a szolidaritás, az igazságos esélyteremtés fontos érték.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat folyamatosan érvényesítette az esélyegyenlőségi szempontokat a kerület működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti.

Szolidaritás

Kerületünk közösségének minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékosan élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

A pozitív diszkrimináció lehetősége

Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód alábbi formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztán tilalmánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák

Célok

Célunk, hogy Budapest I. kerületében közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit se érjen, se faji, se etnikai, nemzetiségi, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékoság vagy más okból fakadóan. A jogok érvényesülését, a megfelelő képviselőket és az elismerést, embertársaink tiszteletben tartását minden fórumon, intézményben és a helyi munkáltatóknál is alapvető célul tűzzük ki.

Az esélyegyenlőségi törvény 31. §-a értelmében a települési önkormányzat öt évente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el. A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
 - a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
 - a diszkriminációmentességet,
 - a szegregációmentességet,
 - a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szervével, a tankerülettel.

A Helyi esélyegyenlőségi program helyzetelemző részének célja

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a kerületben élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

Célunk olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzületi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az Helyi Esélyegyenlőségi Program intézkedési terve tartalmazza.

A Helyi esélyegyenlőségi program intézkedési tervének célja:

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése

Jogszabályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország	(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
Alaptörvénye	(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely
XV. cikk	megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
	(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
	(4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
	(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a Helyi esélyegyenlőségi program célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

Az esélyegyenlőség javítása, az egyenlő bánásmód érvényesítése szempontjából releváns, a társadalom különböző csoportjainak együttélésére vonatkozó stratégiák³

Asszimiláció: A kisebbség beolvad a többségbe: önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átvéve annak kulturális sajátosságait és elhagyva a sajátját.

Marginalizáció: Valamely társadalmi csoport önhibáján kívül a társadalom peremére kerül.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében megvalósuló erőszakos és/vagy intézményi-strukturális, nyílt és/vagy rejtett elkülönítés.

Szeparáció: A társadalmi kirekesztéssel és/vagy a társadalmi asszimilációval szembeni védekezésneként megvalósuló önkéntes elkülönülés (pl. nemzetiségi intézmények).

³ Varga Aranka (2006) Multikulturalizmus – inkluzív oktatási rendszer. In Ismeretek a Romológia Alapképzési Szakhoz. PTE Pécs.

Integráció: A társadalom különböző csoportjainak közös térben megvalósuló sikeres együttélése, illetve az együttélés feltételeinek megteremtése. Az integráció egyik változata a „rideg integráció”, mely fókuszában a csoportheterogenitás létrehozása áll, és amely nem tesz tartalmi beavatkozást a heterogén csoportban történő sikeres fejlesztésre.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata. Azon a társadalmi felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt. Az inkluzív társadalom, mint szemlélet követői a kölcsönös befogadást tartják szem előtt minden területen.

Inkluzív (befogadó) nevelés: Az integráló nevelési térben a gyerekek/tanulók befogadó nevelése akkor tud megvalósulni, ha a gyerekek/tanulók társadalmi és kulturális háttéréből, valamint egyéni adottságaiból adódó különbségeire az intézmény komplexitásában képes reflektálni. Vagyis inkluzív az az oktatást-nevelést megvalósító intézmény, mely a gyerek/tanuló csak rá jellemző sajátosságait maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értéként építve alakít ki befogadó környezetet.

A település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is:

Az EU 2020 stratégia⁴

*Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. **Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy **legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.*****

Nemzeti Reform Program⁵

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a

⁴ A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

⁵ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkezo_terv_2.0_Magyarorsz%C3%A1g_Korm%C3%A1nya_2012_04_03.pdf

stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁶ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁷

A *Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS)* az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti roma integrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁸

A *Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia* szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyerekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyerekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A *Nemzeti Stratégia* másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyerekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁹

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a *Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről* szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a *Stratégiai Terv végrehajtására* készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési

⁶ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁷ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

⁸ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezet.hu

⁹ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A felülvizsgálat időszakában hatályos helyi szociális rendelet, a 6/2015. (II.27.) **szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló önkormányzati rendelet**. Az 1993. évi III. törvény 2015. március 1-jétől hatályos módosítása alapján több támogatási forma is átalakult, a törvényi szabályozás figyelembevételével a Képviselő-testület olyan rendeletet fogadott el, amely továbbra is biztosítja az állampolgárok számára a prevenciót, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítését, a „régis” ellátások mellett új támogatási formákat vezetünk: így például a megszűnő méltányossági közgyógyellátás helyébe a Budavári Egészségkártya keretében nyújtott gyógyszer-támogatás lépett.

A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy kerületünkben olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szociális ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékoságból eredő szükségletek, eltartott gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és

ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

A szociális támogatások jogosultsági kritériuma egyes ellátások szerint változó, a határérték bázisa a mindenkori öregségi nyugdíjminimum összege. A támogatások nagy részénél a jogosultság megállapításának alapfeltétele a környezettanulmány készítése illetve a vagyon vizsgálata; ugyanis abban az esetben, ha a törvényben előírt értékhatár (ingó és ingatlan) feletti vagyonnal rendelkezik a kérelmező, a támogatás nem állapítható meg számára, hiszen –a törvény koncepciójából kiindulva- van olyan vagyona, amely lehetőséget teremt számára a létfenntartást veszélyeztető élethelyzet megszüntetésére. A konkrét támogatási formák az egyes célcsoportoknál részletesen bemutatásra kerülnek.

Stratégiai környezet bemutatása

Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára. A felsoroltak áttekintése után szükséges annak leírása, hogy az egyes dokumentumokban leírtak miként szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását.

- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. 2015 áprilisában a Képviselő-testület fogadta el a 2015-2019. közötti időszakra vonatkozó gazdasági programját, fejlesztési tervét.
- **Szolgáltatástervezési koncepció** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít, a Budavári Önkormányzat 2012 decemberében fogadta el a szociális szolgáltatástervezési koncepció

felülvizsgálatát, melyet céljait és megállapításait tekintve a helyi esélyegyenlőségi programmal összhangba hoztuk, jelenleg ez a dokumentum is felülvizsgálat alatt áll.

- **Településfejlesztési stratégia** – A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról.
- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.
- **Településszerkezeti terv** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.
- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, a gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált

településfejlesztési stratégiát kell készíteni. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

A felülvizsgált időszakban az Önkormányzat minden koncepcióját, stratégiáját az esélyegyenlőségi programmal összhangban alkotta meg.

A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. Az adatok forrása: Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR). A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011. évi népszámlálás adataira hivatkozunk. (A TEIR adatbázis 2013. évi adatokat tartalmaz.)

A legfrissebb és a kerületre leginkább jellemző adatok beszerzéséhez kértük a helyi szervezetek, szolgáltatások, intézmények közreműködését.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

E terület vonatkozásában a következőkben áttekintjük azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresők támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A roma népességre vonatkozó hivatalos adat kevés. A kerületben a magát romának valló népesség aránya igen alacsony, a 2011. évi népszámlálási adatok alapján az I. kerületben 42 fő vallotta magát romának, ami a teljes kerületi lakosság viszonylatában 1,6%. 2014 októberében megalakult a Budavári Roma Önkormányzat.

Szegregáltan élő roma lakos nincs a kerületben. A közoktatási intézményekben nincs aktív, szándékolt szegregáció.

Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből

Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya az I. kerületben

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	8108	7606	15714	128	1,6%	95	1,2%	223	1,4%
2009	8214	7561	15775	202	2,5%	178	2,4%	380	2,4%
2010	8357	7561	15918	202	2,4%	196	2,6%	398	2,5%
2011	8357	7416	15773	221	2,6%	194	2,6%	415	2,6%
2012	8741	8037	16778	202	2,3%	160	2,0%	362	2,2%
2013	8732	8129	16861	142	1,6%	138	1,7%	280	1,7%

Forrás: TEIR

A fenti táblázatból jól látható, hogy az I. kerületben a lakónépesség számához viszonyítva nagyon alacsony a nyilvántartott álláskeresők száma, a **foglalkoztatottsági helyzetet** tekintve a kerület az ország legstabilabb helyzetű települései között található. A gazdasági válságnak tudható be, hogy 2006-hoz képest a duplájára növekedett a kerületben az álláskeresők száma, legnagyobb mértékben a középfokú végzettségűek nem találtak munkát. Ugyanakkor az adatok jól látható módon azt is alátámasztják, hogy a kormányzati intézkedéseknek illetve a javuló gazdasági helyzetnek köszönhetően az utóbbi években nagymértékben csökkent a kerületben nyilvántartott álláskeresők száma.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	223	380	398	415	361	280
20 éves és fiatalabb	fő	1	0	1	3	1	1
	%	0,4%	0,0%	0,3%	0,7%	0,3%	0,4%
21-25 év	fő	11	17	21	25	22	19
	%	4,9%	4,5%	5,3%	6,0%	6,1%	6,8%
26-30 év	fő	31	49	51	47	28	22
	%	13,9%	12,9%	12,8%	11,3%	7,8%	7,9%
31-35 év	fő	32	67	69	60	53	35
	%	14,3%	17,6%	17,3%	14,5%	14,7%	12,5%
36-40 év	fő	18	57	42	46	45	30
	%	8,1%	15,0%	10,6%	11,1%	12,5%	10,7%
41-45 év	fő	19	27	36	48	40	29
	%	8,5%	7,1%	9,0%	11,6%	11,1%	10,4%

46-50 év	fő	24	39	52	50	35	32
	%	10,8%	10,3%	13,1%	12,0%	9,7%	11,4%
51-55 év	fő	57	75	55	63	53	25
	%	25,6%	19,7%	13,8%	15,2%	14,7%	8,9%
56-60 év	fő	28	44	69	71	76	68
	%	12,6%	11,6%	17,3%	17,1%	21,1%	24,3%
61 év felett	fő	2	5	2	2	8	19
	%	0,9%	1,3%	0,5%	0,5%	2,2%	6,8%

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő emberek, de a fenti két év korosztályos adataiból is az látszik, hogy a munkanélküliek száma mindenhol csökkenő tendenciát mutat.

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	128	95	223	47	33	80	36,7%	34,7%	35,9%
2009	202	178	380	97	76	173	48,0%	42,7%	45,5%
2010	202	196	398	107	94	201	53,0%	48,0%	50,5%
2011	221	194	415	120	92	212	54,3%	47,4%	51,1%
2012	202	160	362	94	73	167	46,5%	45,6%	46,1%
2013	142	138	280	78	72	150	54,9%	52,2%	53,6%

Forrás: TEIR

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1764	1737	3501	3	0,2%	6	0,3%	9	0,3%
2009	1670	3384	5054	1	0,1%	6	0,2%	7	0,1%
2010	1651	1581	3232	5	0,3%	12	0,8%	17	0,5%
2011	1613	1517	3130	5	0,3%	14	0,9%	19	0,6%
2012	1493	1479	2972	6	0,4%	9	0,6%	15	0,5%
2013	1473	1458	2931	5	0,3%	10	0,7%	15	0,5%

Forrás: TEIR

2011. évtől a jogszabályváltozások értelmében Nemzeti Közfoglalkoztatási Program keretében önkormányzati teljes munkaidős (6-8 órás foglalkoztatás) illetve részmunkaidős

közmunka programtípus különül el. A közfoglalkoztatásba azon személyek vonhatók be elsősorban, akik foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek, amely osztott finanszírozású 20% önerő mellett 80 % a központi forrás. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni. **2012. január 1-től csak annak a személynek folyósítható ez az ellátás**, aki a jogosultság felülvizsgálatát *megelőző egy évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni*, vagy úgy, hogy közfoglalkoztatásban vesz részt, vagy pedig az elsődleges munkaerőpiacon helyezkedik el. A 30 napba be kell számítani az egyszerűsített foglalkoztatást és a háztartási munkát, valamint a munkaerő-piaci programban, vagy 6 hónapot meghaladó időtartamú képzésben történő részvétel vizsgálat időszakra eső időtartamát is. Amennyiben a jogosult ezeknek a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. 2014 márciusától az aktív korúak ellátására vonatkozó kérelmeket a Budapest Főváros Kormányhivatala I. kerületi Hivatala bírálja el.

A Budavári Önkormányzat folyamatosan biztosítja közfoglalkoztatási programban való részvételt, átlagban 30-40 fő dolgozik az I. kerületben a közfoglalkoztatás keretében, akik nagyobb részt fizikai, járdatarakítói, segédgondnoki munkát végeznek a GAMESZ-nél illetve a kerületi intézményekben, kisebb részben adminisztratív jellegű kiegészítő tevékenységet végeznek elsősorban a Hivatalban és az intézményekben.

Az I. kerületre jellemzően az aktív korú munkanélküliek iskolai végzettségét tekintve (jelentős részben felsőfokú végzettséggel rendelkeznek) elsősorban adminisztratív munkakörökben foglalkoztathatók. A következőkben is nagy hangsúlyt kívánunk fektetni a közfoglalkoztatás szervezésére, elsősorban fizikai jellegű munkák elvégzésére, de érdemes lenne átgondolni egy olyan közfoglalkoztatási program megvalósítását, ami kifejezetten a magasabb végzettségű munkanélküliek elhelyezkedését segítené.

Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	15714	21	0,1%
2009	15775	52	0,3%
2010	15773	62	0,4%
2011	16170	30	0,2%
2012	16778	25	0,1%
2013	16861	41	0,2%

Forrás: TEIR

Álláskeresési járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	223	21	9,4%
2009	380	52	13,7%
2010	398	62	15,6%
2011	415	30	7,2%
2012	362	66	18,2%
2013	280	41	14,6%

Forrás: TEIR

Álláskeresési szolgáltatás, tanácsadás

A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ biztosítja a kerületben élők számára az álláskeresési tanácsadást.

Az Álláskeresési tanácsadás célja, hogy a pályakezdő fiatalok, a tartósan munkanélküliek, ill. a munkahelykeresésben elakadt ügyfelek számára egyénre szabott segítséget nyújtson a munkahelykeresésben. Ez jelentheti az önéletrajz és a motivációs levél megfogalmazását, a pályaaorientációs tanácsadást, a munkahellyel szembeni elvárások- és a lehetőségek átbeszélését, valamint az elakadás okainak feltárását. 2011 októberétől az álláskeresési szolgáltatásunkat bővítettük tanácsadással, azoknak az ügyfeleknek, akik az elhelyezkedésük elősegítése érdekében egyéni tanácsadást szeretnének igénybe venni. Indokoltnak láttuk, hogy egyéni tanácsadás keretében személyre szabott szolgáltatást nyújtsunk, mivel az álláskereső klub csoportos lehetőséget kínál a munkakereséshez.

Főként tartós munkanélküli személyekkel, alacsonyabb és magasabb végzettséggel rendelkező álláskeresőkkel is foglalkozunk. A tanácsadás folyamata általában három alkalmat jelent, egyéni szempontokat figyelembe véve lehet elhúzódó és hosszabb ideig tartó folyamat.

A tanácsadáshoz forduló, többnyire munkanélküli ügyfelek problémái rendkívül sokrétűek, ezért szinte minden eset eltérő. A tanácsadás keretein belül mindenki a saját igényei szerint kap segítséget a munkaerő-piaci lehetőségek feltárásában, valamint a célok kitűzésében a mielőbbi sikeres munkavállalás érdekében.

A legfontosabb feladat a tanácsadás keretén belül információszolgáltatással segíteni a munkaerőpiacon való eligazodást, és az egyén helyzetében feltárni az esetleges elakadásokat, állás megtartás nehézségeit, felismerni a kudarcok és sikertelenségek okait. Tanácsadás során egyéni beszélgetésekben a munkaérdeklődés, az általános képességeken túl a munkával

kapcsolatos képességek, kompetenciák felmérése is történik. Fontos az ügyfeleink motiváltsága az álláskeresésben, korábbi sikertelenségek ellenére is a motivációs szint erősítése.

A munkavállalási tanácsadás előzetes egyeztetés után vehető igénybe.

Egyéb tevékenységek:

- önéletrajz tanácsadás: segítségnyújtás önéletrajz megírásához,
- munkaerő-piaci információk gyűjtése, feldolgozása és közzététele,
- felkészítés interjúra.

Álláskereső Klub

Kerületben élő álláskereső lakosok, és az együttműködésre kötelezett munkanélküli kliensek részére biztosítjuk. Ügyfeleink számára az álláskeresés céljából telefonálási - és internet elérési lehetőséget nyújtunk. A klubba bekerülés előtt az álláskereső klub vezetői egyéni tanácsadást végeznek.

Álláskereső tréning, készségfejlesztő csoport

A csoport célja a munkaerőpiacon marginális helyzetbe került aktívkorú nem foglalkoztatottak, tartósan munkanélküli egyének, fogyatékkal és pszichiátriai betegséggel élő személyek visszasegítése a munka világába. Minden évben szervezünk tréninget, azonos életkorú, élethelyzetben, és hasonló problémával élő munkanélküli klienseink részére, figyelembe véve az aktuális szükségletet a csoporttagok részéről.

Az első kérdés, hogy a pénzbeli és természetbeni támogatások közül melyeket, milyen mértékben veszik igénybe a kerületben élő, rászoruló kérelmezők

Összesítés a támogatásokról

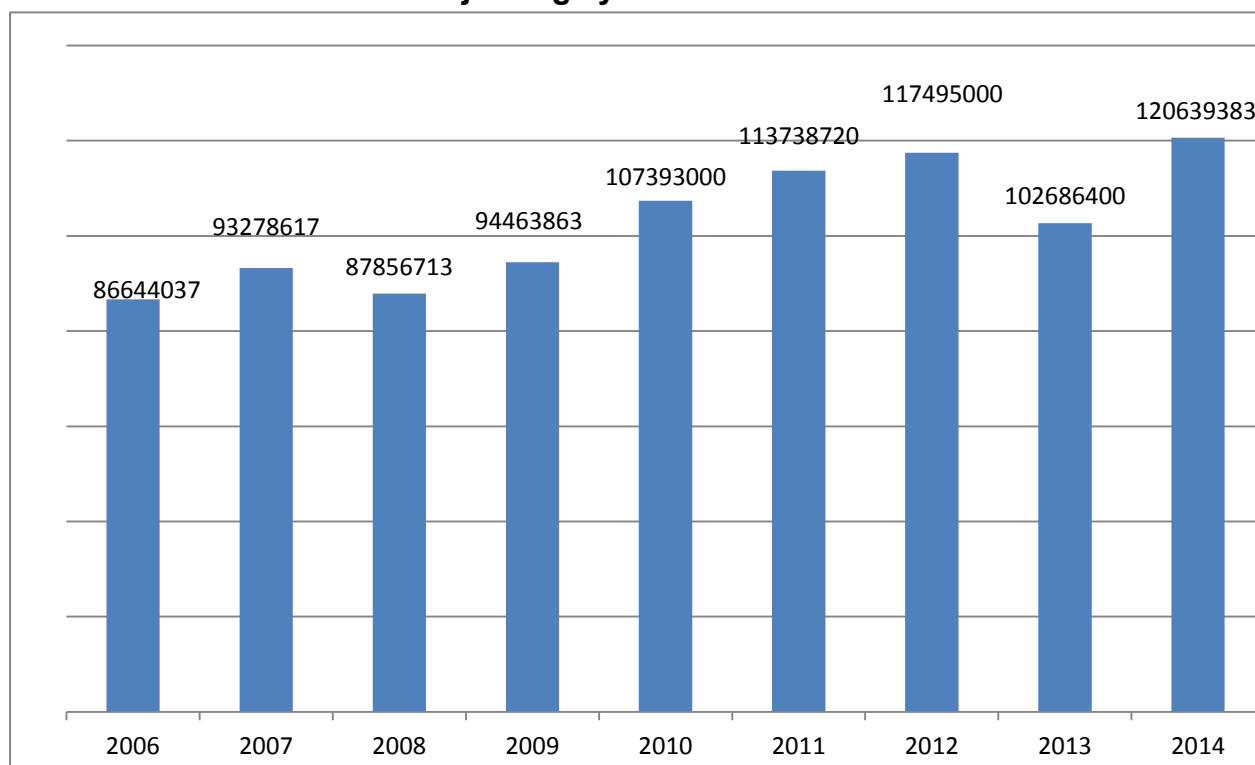
Segély, támogatás típusa	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2014
Aktív korúak ellátása	4.026.627	8.736.722	9.492.911	7.140.154	14.716.000	21.123.000	23.497.000	17.894.597
Születési támogatás	7.720.000	8.780.000	8.050.000	6.850.000	7.850.000	5.750.000	3.800.000	7.200.000
Lakásfenntartási támogatás		62.800	288.900	262.800	549.000	2.259.000	8.192.030	6.349.320
Átmeneti segély/Önkormányzati segély	31.409.904	28.924.579	22.595.332	24.713.817	20.046.000	24.470.000	20.308.715	31.902.337
Beiskolázási segély	296.320	378.000	725.350	739.500	804.500	575.000	756.600	1.000.000
Temetési segély	4.928.673	5.440.893	3.257.430	4.374.670	3.367.000	2.860.000	2.560.000	2.282.787
Közgyógyellátás	13.346.001	10.163.857	5.240.074	7.246.324	5.773.000	4.528.000	3.043.258	3.295.422
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	1.393.200	1.565.350	1.428.500	2.072.500	4.717.000	5.369.000	7.216.450	7.070.660
Szociális tanulmányi ösztöndíj	1.337.600	954.500	917.200	903.000	860.000	834.200	482.400	1.398.080
Adósságkezelési támogatás	-	1.331.674	123.096	2.515.782	4.246.000	6.154.000	3.293.251	3.211.785

Támogatási rendszerünkben láthatóan fontos szerepe van az átmeneti/önkormányzati segélynek. Jelentős támogatási volument mutat a születési támogatásra költött kifizetés, valamint a méltányossági közgyógyellátás (vállalt) többlet összege. Az aktív korúak rendszeres szociális segélyezésében a nagymértékű változást a központi szabályozás változásai okozták.

A 2006 és 2014 közötti, teljes segélyezési büdzsére vonatkozó adatokat áttekintve kiegyensúlyozott és csekély mértékben változó nagyságú költségvetést mutat az önkormányzat gyakorlata.

A 2015. évi jogszabályi változások eredményeként az átmeneti/önkormányzati segély kategóriája települési támogatássá alakult át, a szociális törvényből kivezetésre került a normatív lakásfenntartási támogatás, helyette az Önkormányzat bevezette az önkormányzati lakásfenntartási támogatást, amely egy évben kétszer 15.000,- Ft összegű támogatást jelent a rászorulóknak úgy, hogy a védendői státuszt továbbra is biztosítja ez a támogatási forma.

Teljes segélyezési kifizetések

A segélyezés vizsgálata során a következő, fontos kérdés, kik is kapnak (kérik) segítyt, s milyen összefüggéseket mutat ez a feltárható családszerkezettel.

A családnagyság szerinti megoszlásokra vonatkozóan természetesen a gyermekekhez kapcsolódó támogatások esetén látunk nagyobb létszámú családokat. A születési támogatást – átlagosan – az öt főnél is nagyobb családban élők kapják – ez tehát tipikusan nagycsaládos támogatási fajtává vált.

Érdekes továbbá, hogy – átlagos családnagyságot tekintve – a legalább háromfős családok (háztartások) igénylik a lakásfenntartási problémákhoz kapcsolódó támogatásokat is, és a nagyszámú egyedülálló kérelmező ellenére a közgyógyellátás esetén is viszonylag nagyobb családnagyságokat láthatunk.

A legkisebb háztartás-nagyságot természetesen az idősellátáshoz kapcsolódó támogatásoknál – időskorúak járadéka – láthatjuk.

Érdekes adat viszont, hogy az aktív korúak rendszeres szociális segélyénél 1-2 fős háztartásokból érkeznek zömében a kérelmek.

Összefüggések felületes szemlélésével is látható, hogy a legszegényebb kérelmezők – értelemszerűen más jövedelemmel nem, vagy csak csekély mértékben rendelkezve – az aktív korúak ellátásában részesülők, valamint az időskorúak járadékáért fordulóik között vannak. Hasonló a helyzet a normatív ellátások esetén – közgyógyellátás, lakásfenntartás, gyermekvédelmi kedvezmények -, hiszen itt a jogszabály eleve alacsony jövedelmi határt húz

meg. Ugyanakkor az adatokat „rontja”, hogy az egy főre eső jövedelem mértéke több fős családok esetében magasabb, mint az egyedülállóknál.

2012. január 1-től hatályos helyi rendeletben bevezetésre került a szociális kártya keretében nyújtott élelmiszertámogatás, amellyel a segélyezési rendszert kívántuk célirányosabbá tenni, amely az eddigi átmeneti létfenntartási segélyt és az élelmiszertámogatást váltotta fel, mely havonta 10.000,- Ft összegű természetbeni támogatást jelent a rászorulóknak. Ezzel egyidejűleg az eddigi élelmiszertámogatás és az átmeneti létfenntartási segély 2011. december 31-vel megszüntetésre került. 2012. év folyamán összesen 270 fő részére került kiállításra a szociális kártya, jelenleg közel 400 fő rendelkezik ilyen kártyával. A helyi szociális rendelet értelmében **szociális kártya keretében nyújtott élelmiszertámogatásra** az a személy jogosult, aki igazolható módon a létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, vagy időszakosan illetve tartósan létfenntartási gondokkal küzd, továbbá saját és családtagjai jövedelmének egy főre jutó átlaga nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 220 százalékát.

A jogszabályi változások eredményeként 2015. március 1-jétől kivételre kerül az ún. méltányossági közgyógyellátás, helyette az Önkormányzat bevezette a **Budavári Egészségkártya keretében nyújtott gyógyszertámogatást**, amely havonta 6.000,- Ft összegű támogatást jelent a főként idős, krónikus betegségekben szenvedők számára. A 6000 forintos havi támogatást az Ön-kormányzat a Budavári Egészségkártyára tölti fel, amely - hasonlóan a Budavári Szociális Kártyához - csak meghatározott célokra, jelen esetben kizárólag gyógyszer és gyógyászati segéd-eszköz vásárlására használható fel. A kártya valamennyi kerületi gyógyszertárban valamint a kerület határán lévő nagyobb gyógyszertárakban érvényesíthető (Déli pályaudvarnál és a Mamut Üzletközpontban lévő gyógyszertárak). Az ellátásra az a szociálisan rászorult személy jogosult, aki a háztartásában egyedül él, és az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át, családos esetén az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimum 250%-át; ; és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke a nyugdíjminimum 20 %-át eléri. Jogosultak a 80. életévét betöltött személyek is, ha az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 350 %-át; és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke a nyugdíjminimum 20 %-át eléri.

Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az I. kerületi **lakások** száma a 2006 és 2014 közötti időszakban alig észrevehetően nőtt, kissé elmaradva az ennél valamivel nagyobb, de még mindig 5% alatti budapesti átlagnövekedéstől. A hasonló helyzetű- és méretű belső kerületekben, szintén a budapesti átlag alatt maradt a növekedés.

Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	16.600	30	1553	30	1542	30	0	0
2009	16.618	21	1544	21	1526	21		0
2010	16.625	13	1541	13	1501	13	0	0
2011	16.636	7	1522	7	1454	7	0	0
2012	16.640	1	1510	1	1425	1	0	0
2013	16.647	1	1493	3	1263	0	0	0
2014	16.650	1	1483	3	1206	0	0	0

Forrás: TeIR, Önkormányzati statisztika

Önkormányzatunk összesen 1483 önkormányzati bérlakással rendelkezik. Komfortnélküli, szükséglakások aránya igen alacsony.

Az önkormányzati lakáshoz jutás piaci alapú pályázati formában történik.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdij-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. Ezt a támogatási formát természetben nyújtjuk. A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék. A hátralékkal rendelkező családok esetében a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ nyújt segítséget a hátralék rendezéséhez. Ez lehet a Hálózat Alapítvány általi támogatás, önkormányzati adósságrendezés, egyéb pénzügyi támogatás, mérőeszközök felszereléséhez hozzájárulás. Tapasztaljuk, hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése. A kérelmező családok egy része azért kerül elutasításra, mert megelőző három évben már kapott segítséget az adósságrendezéséhez. Az előző évekhez képest a *közüzemi díjak csökkentésének* köszönhetően csökkenést mutat az adósságkezelésre fordított összeg, az elmúlt években egyre csökkent a közüzemi díjtartozások nagysága illetve ezáltal ebben a támogatási formában részesülők száma.

Lakáshoz kapcsolódó támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	14	0
2009	17	17
2010	35	35
2011	183	52
2012	284	39

A Budavári Önkormányzat Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatánál 1998 óta működik adósságkezelési tanácsadás. 2001 szeptemberétől a megváltozott igényeknek és az intézmény szakmai programjának megfelelően az adósságkezelési tanácsadó munkaköre kibővült, és kísérletet tettünk a szolgáltatás eredményesebbé tételére. A tapasztalatok igazolták, hogy a

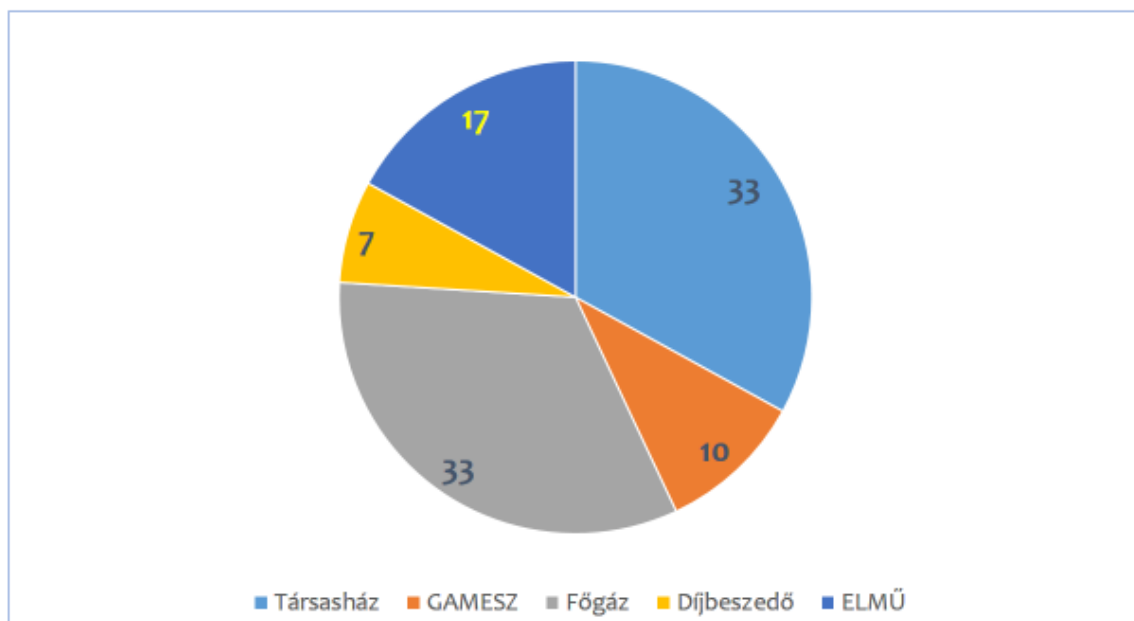
tanácsadás és a családgondozás kapcsolatának szorosabbra fűzése, az önkormányzattal és a szolgáltatókkal kialakított együttműködés mind növelte a hatékonyságunkat.

Módszerünk az adósságkezelésben hangsúlyos aktív gondozás, vagyis a háztartás vezetésének átgondolása, a szociális munka eszközeivel a bevétel-kiadási mérleg helyreállítása. A kialakított adósságkezelési koncepció fenntartásához abban az esetben is ragaszkodunk, ha a kerületben új, az adósságkezelési folyamatot megkönnyítő támogatási forma is bevezetésre kerül. Eszerint az adósságkezelés fő irányának az aktív adósságkezelést tartjuk, amely jelenti az esetkezelést, ötvözi a szociális munka és a szervezeti csődkezelés módszereit. Három szintje van:

1. gondozási terv alapján a háztartás tagjait helyzetük áttekintésére, majd megoldására ösztönzi, igyekszik a probléma-megoldási készséget javítani a hasonló élethelyzetek elkerülése érdekében
2. háztartásgazdálkodási és szociálpolitikai tartalmú információk átadása, technikák elsajátíttatása, jogi tanácsadás
3. segítségnyújtás a szociokulturális okokból a hivatalokkal kontaktust teremteni képtelen kliensnek az ügyintézés lebonyolításában

A másodlagos, passzív adósságkezelés a szociális transzferekkel történő problémamegoldás. Preventív és korrektív formát használjuk. A passzív preventív szemlélet a hátralékosság kialakulásának megakadályozását szolgálja, egyik eszköze a lakásfenntartási támogatás, másik a díjkompenzáció. A passzív korrektív eszközök alkalmazása a már kialakult adósság, krízis mérséklésére irányul, vagyis tényleges az adósságkonszolidáció. A passzív adósságkezelés önmagában nem képes a problémát kezelni, az aktív (tanácsadás) és passzív (segélyezés, támogatás) eszközök egyidejű alkalmazása, kombinálása vezet eredményre.

Adósságcsökkentési támogatásban részesülő családok hátralékainak %-os megoszlása szolgáltatók szerint

A Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a **szociális válságkezelési támogatásokról szóló 14/2009. (V. 29.) Kt. rendeletének 2012. január 1-től hatályba lépő módosítása** révén, a **lakás helyreállítási támogatás** átstrukturálásával hatékonyabb segítséget kívánunk nyújtani azon rászoruló személyek számára, akik önerejükből képtelenek a lakásukban elvégezni azokat az állagmegóvási munkákat, melyek elvégzése a lakásban élők egészségi állapota miatt is indokolt, így különösen tisztasági festés, elavult vezetékek javítása, szigetelési munkák, mosdó helyiségek karbantartása. 2014. évben 2.910.000,- Ft értékű támogatást állapított meg ilyen jogcímen a rászorulóknak a Népjóléti Bizottság.

Hajléktalan ellátás

Az I. kerületi önkormányzat **az utcai szociális munkát a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal** fennálló együttműködés keretében oldja meg. Az I. kerületi utcai szociális munkát 2004. évtől kettő utcai szociális munkás látja el együttműködve az önkormányzattal és a Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központtal.

Az **Utcai Gondozó Szolgálat Északi Csoportja** (Budapest, Feszty Árpád u. 6-8.) - **Budapest budai kerületei és Budaörs** - szociális munka keretében biztosítja az utcán tartózkodó *hajléktalan személyek* helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérését, szükség esetén ellátásának kezdeményezését, illetve az ellátás biztosításához kapcsolódó intézkedés megtételét.
Az intézmény általános bemutatása

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiójának vezetése alá tartozik. A fővárosban élő hajléktalan emberek számára teljes körű szolgáltatást kínál. Működtet éjjeli menedékhelyeket és a nap 24 órájában igénybe vehető Egészségügyi Centrum tart fenn.

Azoknak a hajléktalan embereknek, akik az intézményi ellátást különböző okok miatt nem veszik igénybe, az Utcai Gondozó Szolgálat nyújt segítséget.

Ellátási területünk az illetékes önkormányzatokkal kötött ellátási szerződések értelmében az I., II., III., XI., XII., és a XXII. kerület illetve Budaörs.

Az Utcai Gondozó Szolgálat az együttműködési szerződések értelmében vállalta a közterületen élő hajléktalan emberek felkutatását, az utcai ellátás keretein belül történő gondozását, és a krízishelyzetekben krízisintervenció alkalmazását.

Budapest I. kerületében végzett utcai szociális munka

A hajléktalanság nem más, mint a hiányállapotok rendszere. Egy hajléktalan ember nem rendelkezik olyan társas kapcsolatokkal, nincs olyan kapcsolati tőkéje, amely átsegítené a problémákon. Ennek hiányában sokkal nehezebben jut lakhatási lehetőségekhez, ételmszerhez, ruhához, mindazokhoz a cikkekhez, szolgáltatásokhoz, amelyek a túléléshez elengedhetetlenek.

A hajléktalanellátó rendszer feladata a hajléktalanok felkutatása, ellátása, fejlesztése, az önálló életvitelhez szükséges képességek helyreállítása, rehabilitáció, rehabilitáció. A kerületben tartózkodó hajléktalan emberek fellelhetősége főként a forgalmi csomópontok találkozásánál illetve parkokban jellemzőek, így a kerület három legforgalmasabb részén: a Déli pályaudvar környékén, a Széll Kálmán tér illetve a Batthyány tér környezetében. Ezek a csomópontok jövedelemszerzési és találkozási funkcionálhatnak az azokat használó hajléktalanok körében, ezért ezek főként ún. nappali helyszíneként jelölhetők meg, az éjszakákat kevesebben töltik itt. Az utóbbi időben a Batthyány téren és Markovits utca környékén nagyon sok hajléktalan tartózkodik, számuk a 20-25 főt is meghaladta. Ez nagy problémát okoz mind a lakosság, mind a kerületben dolgozó szociális munkások számára, hiszen az itt lévő hajléktalan emberek jó része „bandába verődött” és általánosan megjelent a drog illetve a rendszeres italozás.

Az utcai szociális munka célja elérési, illetve felderítési munka, az utcán élő otthontalan emberek között, a hajléktalan emberek helyzetének javítása érdekében szükséges intézkedések megtétele. Ezek közé tartozik a kliensek intézményrendszerek felé történő közvetítése. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Utcai Gondozó Szolgálat 2014. évben 105 főt gondozott egyéni gondozás keretében, az új ügyfélként regisztráltak száma 15 fő volt. A kerületben az egész évben ellátott gondozottak száma viszonylag magas, ennek oka abban kereshető, hogy a kerületben található belvárosi részeken gyakrabban jelennek meg időszakosan hajléktalanok, és jellemző a más kerületekből való *vándorlás*, ezeket a területeket gyakran más kerületekben élők alkalmi tartózkodási/vagy nappali helyszíneként használják jövedelemszerzés céljából. A terület ellátását átlagosan 2 fő szociális munkás végzi folyamatos munkarendben.

Az első kerületben élő hajléktalan emberek legjellemzőbb ismérvei

o Hajléktalanná válásukról el lehet mondani, hogy a rendszerváltás következtében létrejött politikai, társadalmi változás mentálisan túlzott terhet jelentett nekik, elviseléséhez hiányzott a stabil kulturális, családi háttér, egy újabb ok lehetett iskolázatlanságuk.

o Elkülöníthető a rossz mentális állapotúak csoportja, akik pszichiátriai betegségben szenvednek.

o A hajléktalan emberek átlagos életkora 38 és 44 év között változik.

o Az intézményrendszeri elhelyezést teljes mértékben elutasítják, ami főként abból adódik, hogy az I. kerület kiváló kereseti lehetőséget jelent (turistáktól való koldulás).

o Az alapszükségeik megoldásához illetve kérnek csak segítséget (étel, pokróc, ruha).

Egyéb szociális ellátó szolgáltatások

Bár nem a kerületben van, mégis jelentős szociális támogatást biztosít a kerület rászorultjainak a **Széll Kálmán téri Nappali Melegedő – Budapest, XII. kerület** (1122 Budapest, Széll Kálmán tér 17.)

Telepek illetve szegregátumok nincsenek az I. kerületben.

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

Az **egészségügyi ellátás** – részben határterületként kezelve – helyzete az elmúlt években az eddigiekhez hasonlóan jó, pozitív képet mutatott.

Az I. kerület egészségügyi alapellátását a Budavári Önkormányzat Egészségügyi Szolgálata - Szakorvosi Rendelőintézet végzi, melyet a Budavári Önkormányzat 1997-ben hozott létre. A kötelező egészségügyi alapellátási feladatok (felnőtt- és gyermek háziorvosi ellátás, védőnői szolgálat, fogászati és ügyeleti ellátás) mellett saját kezelésbe vette a Maros utca 16/b alatti Szakorvosi Rendelőintézetet is. A kerület felnőtt korú lakosságát négy telephelyen: a Zsolt utcai, az Attila utcai, a Csalogány utcai és a Tárnok utcai rendelőben, tizenöt praxissal látjuk el, melyben egy a közalkalmazott és tizennégy a vállalkozó háziorvosok száma.

A felújított Maros utcai Szakrendelő

A háziorvosok számát és az egy orvosra jutó átlagos éves betegforgalmat tekintve a kerület alapellátása nagyságrendileg azonos a hasonló méretű és helyzetű belső zónába eső többi kerületéhez, ugyanakkor kissé alacsonyabb, így kedvezőbb a budapesti átlagnál.

Felnőtt ügyelet: Az I. kerület 1992-től a XII. kerülettel közösen működteti a felnőtt ügyeleti ellátást. Jelenleg az Oxyteam Kft és az Orvosi Ügyelet non-profit Kft közösen látja el a mindenkori OEP finanszírozás 88,49%-a, a közbeszerzési pályázatnak megfelelően, a XII. kerület Beethoven utcai telephelyen.

A budai kerületek egységes gyermekügyeleti ellátását a Főnix Zrt. látja el az I. kerületre vonatkozóan az OEP finanszírozást meghaladó összegért. A felnőtt ügyeleti ellátás maradványösszege fedezi az OEP által térített gyerek lakosságszám arányos díj és a közreműködői szerződésben megállapodott összeg különbözetét. A folyamatos gyermekellátás

biztosítása érdekében megállapodtunk az ügyeletet ellátó Fónix Zrt.-vel, hogy péntekenként már 19 órától fogadnak betegeket.

2014. I. félévben a minimumfeltételekhez igazodva 7 területi és 4 iskolavédőnő látta el a 3022 fő 0-14 éves, és a kerületben működő oktatási alap és középfokú oktatási intézménybe járó egészségügyi ellátását, szeptembertől – mivel egy védőnő által ellátott tanulószám a felső határt meghaladta volna – az iskolavédőnők számát 5-re emeltük.

2010. szeptember 1-től kezdődően az öt I. kerületi fogorvos és a röntgen szakellátás az Önkormányzatunk beruházásban elkészült új, korszerű Roham utcai telephelyen kezdte meg a működését. valamint a Buda-Cent-Dent Kft. röntgen szakellátást is biztosít.

A kerületi oktatási intézményekben – mind az önkormányzati, mind az egyházi illetve egyéb fenntartásúakban – közel ötezer tanuló egészségügyi ellátását két fő közalkalmazott ifjúsági orvos, öt iskolavédőnő, valamint az óvodák vonatkozóan – a védőnői ellátásra vonatkozó szakmai előírások szerint a területi védőnők - valamint részmunkaidős közalkalmazottként a Szolgálat ellátási területén dolgozó gyermekorvosok látják

Felnőtt háziorvosi szolgálat forgalmi adatai 2014. évben

Körzet	Lakosság-szám	Kártya-szám	Ellátott betegek száma/év	Esetszám/év
2547	1489	1422	1782	6555
2549	1437	n.a.	n.a.	n.a.
2550	1453	n.a.	n.a.	n.a.
2551	1490	1264	1498	5611
2553	1334	1302	1208	4395
2554	1477	2053	1971	7297
2555	2011	1915	1835	7893
2556	1379	1772	2068	9365
2557	1490	1172	1204	5170
2558	1498	1546	1430	5870
2559	1485	1053	1088	4256
2560	1488	1235	1287	5011
2562	1478	710	798	2960
2563	1496	1299	1043	7734
2564	1485	1614	1498	11826
Összesen	22490	18357	18710	83943

n.a.: a háziorvos nem szolgáltatott adatot

Forrás: önkormányzati statisztika

Járóbeteg Szakorvosi ellátás

A Maros utcai Szakrendelőben az alábbi rendelések működnek:

- Nőgyógyászat
- Onkológia
- Reumatológia
- Röntgen
- Szemészet
- EKG
- Belgyógyászat és társszakmák /endokrinológia , diabetologia és EKG rendelés/
- Fül-orr-gégészet
- Audiológia
- Ideggyógyászat
- Laboratórium
- Fizioterápia
- Gyógytorna
- Sebészet (ezen belül érsebészet és proctológia is)
- Ortopédia
- Ultrahang-diagnosztika
- Pszichiátriai szakrendelés
- Pszichiátriai gondozó
- Klinika pszichológia
- Bőrgyógyászat
- Lymphoedema rendelés
- Urológia

A rendelőben dolgozó szakorvosok képzettségi szintje magas, több orvosunk rendelkezik tudományos fokozattal. Úgy a szakrendelőben, mint az alapellátásban dolgozó orvosok közül többen is több szakvizsgával rendelkeznek, ami a betegellátás minőségét jelentős mértékben emeli.

A szakellátás egy része az elmúlt években már vállalkozó orvosok alkalmazásával került ellátásra:

- belgyógyászat - diabetológia egy orvossal, heti 16 órában
- nőgyógyászat heti 34 órában - hat orvossal
- A szemészeti rendelést öt részmunkaidős vállalkozó szemész szakorvos és egy félállású közalkalmazott orvos látja el.
- A neurológiai szakrendelésen három vállalkozó szakorvos és egy részmunkaidős közalkalmazott orvos dolgozik.

Az ellátási paletta bővítése érdekében belgyógyászati, neurológiai, reumatológiai, gégészeti, sebészeti beutalás alapján a betegek számára infúziós therapiás ellátást is biztosítunk, szakdolgozói és szakorvosi felügyelet mellett.

Az infúzió lefolyása és a szükséges obszervációt követően a beteg otthonába távozhat, így a maximum egyórás ellátás okán nem szükséges a drága kórházi fekvőbetegellátást igénybe vennie.

A szakmai színvonal további emelése érdekében a Maros utcai Szakrendelőben havi rendszerességgel, akkreditált, orvosok számára pontszerző továbbképzéseket tartunk, melyet témától függően szakdolgozóink is látogatnak.

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a gyermekfogorvosok végeznek az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján. Az iskolafogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton.

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében és idősek klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Az egyes telephelyeken a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

A kerületi ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoporthoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Kerületünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, polgáraink többsége lokálpatrióta.

A kerület lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a kerületben lévő „szellemi tőkét” bevonja a kerület társadalmi életébe, a kerületfejlesztési programok előkészítésébe.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a kerület fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a kerületben működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlásokban illetve önkéntes munkában nyilvánul meg.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A kerületi állampolgárok számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt magas szakmai színvonalon kielégítenek.

Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal, a nemzetiségi önkormányzatokkal és egyéb szervezetekkel.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők és az un. humán szolgáltatások a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, óvodák, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

Ezen célok elérése érdekében szervezzük meg immár évek óta a Generációk közötti együttműködés - Mozogjunk Együtt Kortalanul elnevezésű családi-és sportnapot a Czakó utcai Sport és Szabadidőközpontban. Változatos programok, sportolási lehetőségek mellett a résztvevők megismerkedhetnek a kerületben működő civil szervezetekkel, egyházakkal is.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások igény szerinti bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) nem más, mint az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének hazai feltételekhez igazodó alaptörvénye. Mint ilyen, bár tartalmában a gyermekekre és a gyermekes családokra irányuló szociális védelmet és ellátásokat szabályozza, több annál, mint a "rászoruló gyermekek" egyszerű szociális védelme, alapvetően tehát a gyermek jól-létének biztosítása.

A gyermekek védelméről szóló törvény - tekintettel a gyermekek sajátos jogaira és érdekeire - egyrésztől különböző támogatások, illetve szolgáltatások nyújtásával *segíti a családot a gyermek felnevelésében*, másrészt megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával *védelmet biztosít a családból kiemelt gyermekek számára*. Mindez a családok megerősítését szolgáló helyi és területi gondozás szerepének, az önkormányzatok ellátásra irányuló szolgáltató

tevékenységének, valamint a társadalmi önszerveződések és egyéb állampolgári kezdeményezések növekedését eredményezi.

Ezen túlmenően azonban a *gyermeket a törvény olyan személyiségként kezeli, akit megilletnek az alapvető emberi jogok*, sőt azoknak is egy sajátos és komplex együttese, amely kiterjed a gyermek érdekeire és szükségleteire, személyiségfejlődésének biztosítására, amibe az oktatás, a tehetséggondozás, a sport, az egészséges életkörülmények, a szabadidő eltöltése és az erőszakmentes környezet éppúgy beletartozik, mint családjának szociális biztonsága.

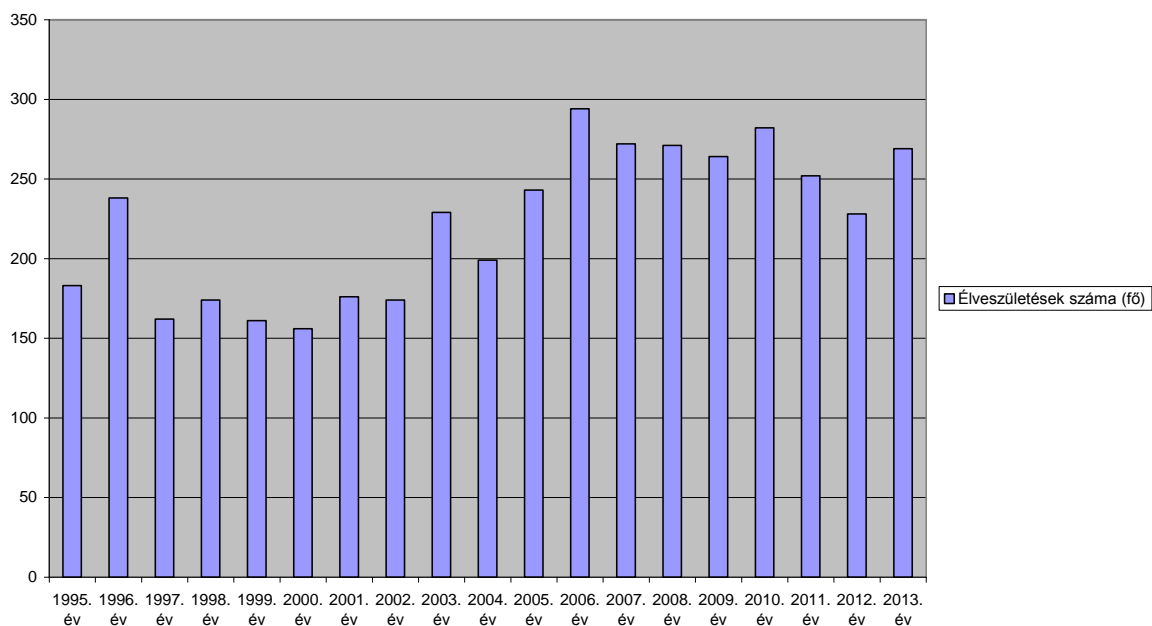
A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Az I. kerületben a lakónépesség mintegy 14 %át alkotják a 0-18 év közötti gyermekek illetve fiatalok. Az elmúlt évek adatai azt mutatják, hogy kerületünkben nőtt a gyermekvállalási kedv

Demográfiai adatok

Korcsoportok	Összesen (fő) 2014. év		Kerületi összlakossághoz viszonyított arány (%)
	férfi	nő	2014. év
0-1 éves	302	288	2,11
2-3 éves	254	290	1,94
4-5 éves	275	281	1,98
6-7 éves	249	273	1,86
8-9 éves	242	217	1,64
10-11 éves	206	187	1,4
12-13 éves	157	176	1,19
14-15 éves	139	126	0,95
16-18 éves	233	216	1,6

Élvezületések száma (fő)

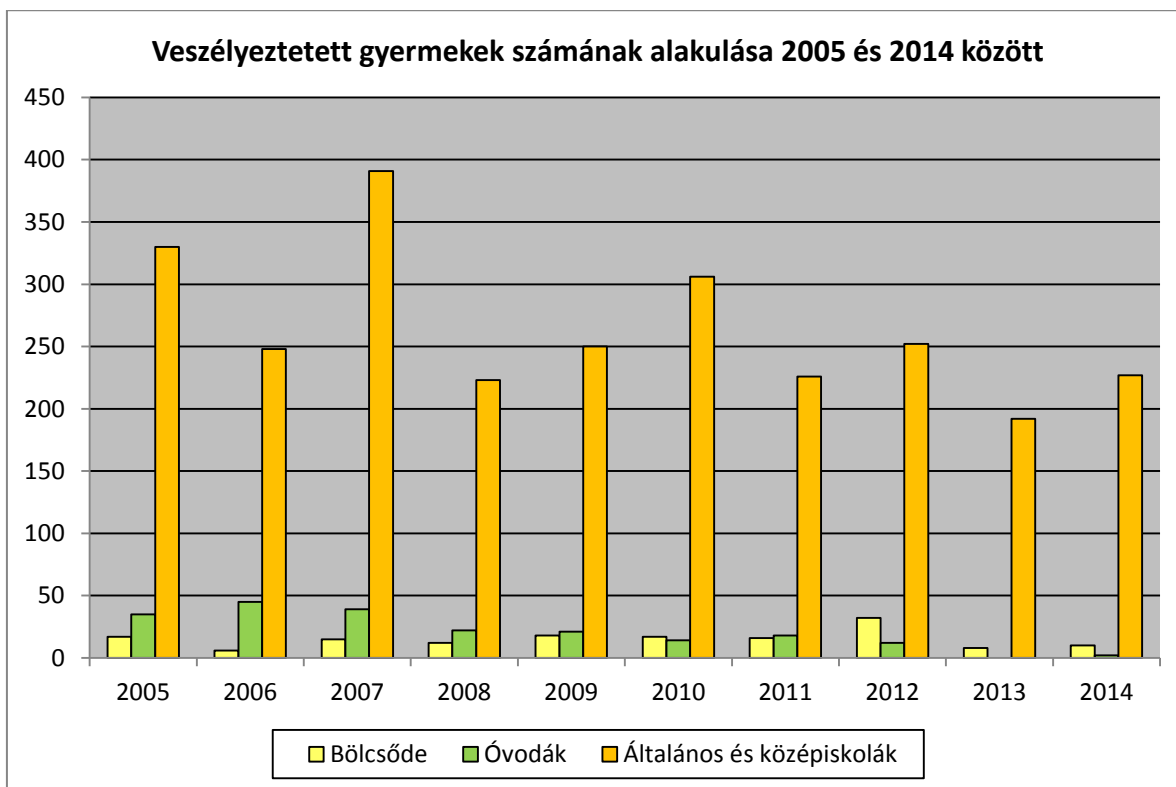
Az I. kerületben működő helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség¹⁰ megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Kerületünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

Veszélyeztetett gyermekek

Veszélyeztetett gyermekek száma 2005 és 2014 között					
		Bölcsőde	Óvodák	Általános és középiskolák	Összesen
Veszélyeztetett gyermekek száma	2005	17	35	330	382
Ebből első kerületi lakos		15	20	83	118
Ebből első kerületi lakos (%)		88%	57%	25%	31%
Veszélyeztetett gyermekek száma	2006	6	45	248	299
Ebből első kerületi lakos		6	37	84	127

¹⁰ **Veszélyeztetettség:** olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

Ebből első kerületi lakos (%)		100%	82%	34%	42%
Veszélyeztetett gyermekek száma	2007	15	39	391	445
Ebből első kerületi lakos		15	21	72	108
Ebből első kerületi lakos (%)		100%	54%	18%	24%
Veszélyeztetett gyermekek száma	2008	12	22	223	257
Ebből első kerületi lakos		11	22	81	114
Ebből első kerületi lakos (%)		92%	100%	36%	44%
Veszélyeztetett gyermekek száma	2009	18	21	250	289
Ebből első kerületi lakos		17	20	62	99
Ebből első kerületi lakos (%)		94%	95%	25%	34%
Veszélyeztetett gyermekek száma	2010	17	14	306	337
Ebből első kerületi lakos		17	10	115	142
Ebből első kerületi lakos (%)		100%	71%	38%	42%
Veszélyeztetett gyermekek száma	2011	16	18	226	260
Ebből első kerületi lakos		16	11	99	126
Ebből első kerületi lakos (%)		100%	60%	44%	48%
Veszélyeztetett gyermekek száma	2012	32	12	252	296
Ebből első kerületi lakos		31	8	93	132
Ebből első kerületi lakos (%)		97%	67%	37%	46%
Veszélyeztetett gyermekek száma	2013	8	0	192	200
Ebből első kerületi lakos		8	0	61	69
Ebből első kerületi lakos (%)		100%	0%	32%	31%
Veszélyeztetett gyermekek száma	2014	10	2	227	239
Ebből első kerületi lakos		10	2	77	89
Ebből első kerületi lakos (%)		100%	100%	34%	37%

A gyermekjóléti alapellátás keretében egy jól működő gyermekvédelmi jelzőrendszer segíti a szakemberek munkáját. A problémák megoldásában elengedhetetlen az oktatási és gyermekvédelmi rendszerben dolgozó szakemberekkel való szoros együttműködés.

A kerület sajátossága, hogy igen sok az értelmiségi család. Esetükben sokszor tapasztalható, hogy nehézséget jelent akár már a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolatfelvétel is. Olykor bizalmatlanok, illetve – állításuk szerint – náluk nincs probléma, különösen olyan, aminek megoldásához egy külső személyre lenne szükség. Általában elmondható, hogy minél magasabb státusznak örvend az adott család, annál kevésbé érkezik jelzés, illetve annál nehezebben indul el a családgondozás.

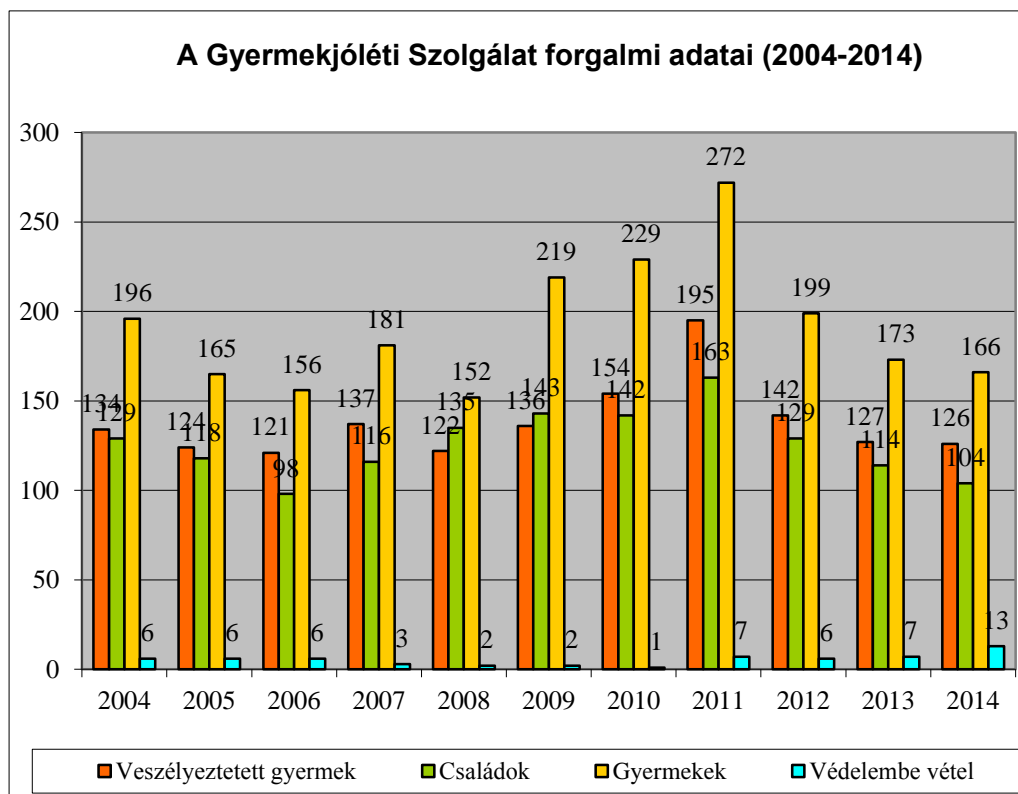
A kerületben élő gyermekek és családok problémái azonban nem csupán anyagi természetűek, hanem komplexek, és a legtöbb családot „sok-problémás” szakmai kategóriába lehet sorolni. Egyre több olyan család is a látókörbe került, akik a kerületben bérelnek lakást, és a lakhatási költségek rendezése egyre komolyabb gondot okoz számukra, közülük többen fiktív állandó lakcímmel, vagy „üres” lakcímkártyával rendelkeznek, illetőleg külföldi állampolgárok.

Az alapellátás hatékony működésének, valamint demográfiai sajátosságainak köszönhetően a védelembe vételi¹¹ ügyek és az ideiglenes elhelyezések száma nem jelentős.

¹¹ A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekvédelmi törvény meghatározásában a gyermek védelme elsősorban a családban történő nevelkedésének elősegítését, veszélyeztetettség megelőzését, megszüntetését jelenti, s csak végső esetben jöhet szóba a helyettesítő védelem.

A gyermekek védelmének elsősorban a gyermekjóléti alapellátás keretében kell megvalósulnia, s csak ennek eredménytelensége esetén kerülhet sor gyámhatósági intézkedések megtételére.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A Gyvt. és az önkormányzat rendelete a pénzbeli ellátásokat az alábbi formákban határozza meg:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése,
- otthonteremtési támogatás
- kiegészítő gyermekvédelmi támogatás
- beiskolázási támogatás
- óvodáztatási támogatás

- szociális tanulmányi ösztöndíj
- születési támogatás

A 2014. évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben összesen 67 család, 133 gyermek részesült, ebből 7 család tartósan beteg illetve fogyatékos gyermek jogán. A 67 családból 50 esetben egyedülálló szülő részére állapítottuk meg a támogatást.

A kedvezményben részesülők részére augusztus és november hónapokban eseti támogatás keretében gyermekenként 5.800 forint természetbeni támogatás (Erzsébet utalvány) kerül folyósításra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság egyéb kedvezményeket is magában foglal, így különösen a térítésmentes bölcsődei, óvodai, iskolai étkeztetés, tankönyvtámogatás.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás: elsősorban azokat a gyermekeket szükséges alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról családjuk más módon nem tud gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások – különösen a szociális válsághelyzetben levő várandós anya gyermekének megtartása, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának elősegítése, betegség vagy iskoláztatás – miatt a család anyagi segítségre szorul.

Ezen támogatási formát az önkormányzat helyi rendeletében szabályozza, a szociális rászorultság jellemző feltételei:

A tapasztalatok alapján elsősorban azon családok kérelmezik ezt a támogatást, akik az iskolakezdéssel, valamint a nyári táboroztatással kapcsolatos többletkiadásokat nem tudják megteremteni szűkös anyagi helyzetük miatt. A 2014. évben 160 gyermek részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, mindösszesen 6.623.000,- Ft összegben.

Mind a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek, mind pedig a rendkívüli támogatást igénylők száma évről évre emelkedő tendenciát mutat.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül, melynek száma nagyon alacsony a kerületünkben.

Rendszeres kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékossgal élő gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékossgal élő gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	114	2	0	0	27
2009	133	3	0	0	46
2010	146	3	2	0	107
2011	149	3	3	0	132
2012	185	4	3	0	160
2013	187	8	5	0	149
2014	147	7	5	0	160

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Sztv.), valamint a Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális és gyermekjóléti pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 6/20105. (II. 27.) önkormányzati rendelete alapján az önkormányzat egyéb gyermekes családokat érintő támogatásokat is nyújt saját költségvetése terhére: ilyen **az iskolakezdési támogatás, a szociális tanulmányi ösztöndíj, a születési támogatás.**

Természetbeni támogatásokat is biztosít a kerületben élő családok számára:

- **kedvezményes uszodabérlet:** a helyi szociális rendelet alapján uszodájában 50%-os kedvezményes uszodabérletet biztosít az önkormányzat a három, vagy több gyermeket nevelő családok, valamint a gyermekeiket egyedül nevelő szülő és kiskorú gyermekei részére.
- **kedvezményes üdülés:** A helyi szociális rendelet alapján az Önkormányzat a Zamárdi, Viola utca 9. szám alatti üdülőjében szociális természetbeni juttatásként kedvezményes üdülést biztosít a rászoruló gyermekes családok és nyugdíjasok, valamint csoportosan a kerületi oktatási intézményben tanuló diákok részére.
- **karácsonyi támogatás:** a rászoruló családok évről évre a Húsvéti és a Karácsonyi ünnepek előtt egyszeri 8.000,- Ft összegű támogatásban részesülnek illetve ezen kívül 12.000,- Ft értékű ajándécsomagot vehetnek át.
- **Oltási támogatás:** A Budavári Önkormányzat 2015. március 1-jétől bevezette a rotavírus elleni oltás támogatását, amennyiben a szülő befizeti az első oltás árát, a másik két oltás árát átvállalja az Önkormányzat, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számára mindhárom oltást ingyenesen biztosítja az Önkormányzat.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés, ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. Jelenleg í rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak az étkeztetéshez. A közétkeztetésnél a legfontosabb célunknak azt tartjuk, hogy minőségi, tápanyagban, vitaminokban gazdag, az életkori sajátosságokat maximálisan figyelembe vevő étkezést biztosítsunk a gyermekek számára, jelenleg folyik a közbeszerzés, melynek a kiírásánál és az eljárás lebonyolításánál az előzőekben említett szempontokat kívánjuk érvényesíteni.

A kormányzati döntések értelmében várhatóan 2015 szeptemberétől a tartósan beteg, fogyatékossgal élő gyermekek, a három- vagy több gyermekes családok és azon egy vagy két gyermeket nevelő családok is, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruulékkel csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át (ez az összeg 2015-ben 89.408 forint), a bölcsődékben illetve az óvodákban ingyen vehetik igénybe az étkezést.

2013. – 2014. évben étkezési térítési díjkezdvezményben részesülő ellátottak az általános iskolákban

Intézmény	Támogatottak száma		Támogatottak után fizetett térítés	
	2013. év	2014. év	2013. év	2014. év
Batthyány Lajos Általános Iskola	106	99	6.354.391.-Ft	6.408.905,-Ft
Lisznyai utcai Általános Iskola	93	99	5.934.499.-Ft	6.681.752.-Ft
Budavári Általános Iskola	61	69	3.641.861.-Ft	4.375.583.-Ft
Nyári Tábor	28	29	701.512.-Ft	604.147.-Ft
Összesen:	288	296	16.632.263,-Ft	18.070.387,- Ft

2013. – 2014. évben étkezési térítési díjkezdvezményben részesülő ellátottak az óvodákban

Intézmény	Támogatottak száma		Támogatottak után fizetett térítés	
	2013. év	2014. év	2013. év	2014. év
Brunszvik Teréz Budavári Óvodák	172	161	10.588.339,- Ft	10.764.774.-Ft

2013. – 2014. évben étkezési térítési díjkezdvezményben részesülő ellátottak az Egyesített Bölcsődében

Intézmény	Támogatottak száma		Támogatottak után fizetett térítés	
	2013. év	2014. év	2012. év	2014. év
Egyesített Bölcsőde	24	20	1.324.649.-Ft	1.223.250.-Ft

Végösszesen az intézmények	484	477	28.545.251,- Ft	30.058.411,- Ft
-----------------------------------	------------	------------	------------------------	------------------------

A gyermekeknek és családoknak nyújtott egyéb szolgáltatások

- A családgondozók a hagyományos családgondozáson kívül konfliktuskezelést végeznek mediációs, illetve családkonzultációs technikával, főként válási krízis megoldása érdekében.
- Évek óta működik az „alternatív napközbeni ellátások” keretében a Családsegítő munkacsoport munkatársai által szervezett- KA–MASZ–KA (egy hely, ahol leveheted az álarcod) csoport.
- A szünidőben a Családsegítő-, illetve a Gyermejkölési Szolgálat munkatársai részt vesznek Zamárdiban a szociálisan rászoruló gyermekes családok nyaraltatásában
- Gyermekeket egyedül nevelő vagy nevelési nehézségekkel küzdő szülők számára („Szülő csoport” néven) tematikus csoport működik
- Hét éve indult útjára az ún. Kreatív Családok Klubja, melynek célja, hogy preventív feladatként elősegítse a gyermekes családok szabadidejének hasznos eltöltését.
- Ingyenesen biztosítjuk – a budai régióban egyedül – a La Leche Liga számára havi egy alkalommal a csoporttermet, ezzel támogatva azokat a kismamákat, akik segítséget és támogatást várnak a Ligától a gyermeküket anyatejjel való táplálásához.

A közeljövőben szeretnénk bevezetni egy új gyermekvédelmi programot, az intenzív családmegtartó szolgáltatást. A program komplex szociálpolitikai, szociális munka és (család) terápiás beavatkozások együttesét jelenti. A cél minden esetben a család működőképességének megőrzése, illetve javítása abból a célból, hogy a gyermekek kiemelése megelőzhető legyen. Szolgáltatásokat a krízisben lévő családoknak nyújtunk, elsősorban ott, ahol felmerül annak a veszélye, hogy a gyermeket ki kell emelni a családból, illetve azokban az esetekben, ahol a közeljövőben esély van a korábban kiemelt gyermek hazakerülésére. A szolgáltatások célcsoportját azok a sokproblémás családok jelentik, akik súlyos szociális problémákkal küszködnek, a szülők gyermeknevelési készségei fejlesztést igényelnek, esetleg tartós betegséggel küzdenek, tehát ahol a gyermek megfelelő fejlődését többféle tényező fenyegeti.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A bölcsődékben, óvodákban, általános és középiskoláinkban zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

Gyermekek napközbeni ellátása: az ellátás célja a családban élő gyermek életkorának megfelelő nappali felügyelete, gondozása nevelése, foglalkoztatása, étkeztetése azon gyermekeknek, akiknek szülei, nevelői, gondozói betegsége, munkavégzése vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról gondoskodni nem tudnak.

- **Bölcsődei ellátás:** az ellátás célja a családban élő gyermek életkorának megfelelő nappali felügyelete, gondozása nevelése, foglalkoztatása, étkeztetése azon gyermekeknek, akiknek

szülei, nevelői, gondozói betegsége, munkavégzése vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról gondoskodni nem tudnak.

A három telephellyel működő Egyesített Bölcsőde 178 gyermek fogadására alkalmas. Az alapellátáson túl időszakos gyermekfelügyelet is megvalósul intézményünkben. A létszám ezzel a szolgáltatással kiegészülve általában, csoportszobánként 16 fő. Az Egyesített Bölcsőde Iskolautcai székhelyén egy új csoportszoba került kialakításra, ennek köszönhetően 12 férőhellyel bővült a kerületi bölcsődei ellátás.

2011. évben módosult a bölcsődei felvételi rend a kerületben. A gyermekek felvételéről a szakiroda javaslata alapján a Népjóléti Bizottság dönt minden év június hónapjában. Az elbírálás során elsőbbséget élveznek az I. kerületben bejelentett lakóhellyel (ennek hiányában tartózkodási hellyel) rendelkező és életvitelszerűen is az I. kerületben élő családok gyermekei. A bölcsődei felvételi kérelmek esetén a Népjóléti Iroda munkatársai előzetesen környezettanulmányt végeznek.

További előnyben kell részesíteni,

- a) azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll,
- b) akinek érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- c) akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül,
- d) akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni,
- e) akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum mindenkori összegének két és félszeresét, egyedülálló szülő esetén háromszorosát,
- f) akinek bölcsődei felvételét a gyermek egészségi problémája indokolja, amit a szülő házi gyermekorvosi vagy szakorvosi igazolással bizonyítani tud,
- g) akinek szülője, gondozója legalább két éve bejelentett lakóhellyel rendelkezik az I. kerületben.

Mind három bölcsődénkben különösen nagy figyelmet fordítunk a másképpen fejlődő gyermekek (SNI) gondozására, nevelésére. A másként fejlődő gyermekek integrált, inkluzív ellátásának minta gyakorlóhelye az Egyesített Bölcsőde az Eötvös Loránd Tudományegyetem és az Apor Vilmos Katolikus Főiskola megbízása alapján. A bölcsődék orvosai is részt vesznek a prevenciós munkában. A gyermek rendszeres státusz felmérése alkalmával kiszűrjük a fejlődésben való lemaradásokat. Az intézmény szoros kapcsolatot tart a Kézenfogva Alapítvánnyal, a Korai Fejlesztő Központtal és a Szakértői Bizottsággal annak érdekében, hogy minél több tájékoztatást kapjanak a gondozónők a sajátos nevelési igényű gyermekekről.

Az Önkormányzat jelenleg három, a kerületben működő **családi napközi működéséhez** nyújt támogatást ellátási szerződés alapján. A támogatási szerződés értelmében az Önkormányzat az I. kerületi lakóhellyel rendelkező gyermekek után havonta 20e Ft. támogatást nyújt a családi napközi fenntartói részére.

Gyermekek átmeneti otthona feladat ellátására 2011. évben az Önkormányzat a feladat ellátására szerződést kötött az Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ - Gyermekek Átmeneti Otthonával.

Köznevelési intézményhálózat:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 74. § értelmében az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A Budavári Önkormányzat fenntartásában működik a 7 telephellyel rendelkező Brunszvik Teréz Budavári Óvodák, amely a 2014/2015. nevelési évben 687 férőhellyel rendelkezik, összesen 28 óvodai csoporttal.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2015. szeptember 1-től hatályba lépő változására, miszerint a három évet betöltő gyermekek számára kötelezővé válik az óvodai ellátás, az Önkormányzat igyekezett felkészülni; a Kolping Intézményfenntartó és Szociális Szervezettel 2014. július 31-én lejárt a közoktatási megállapodásunk a Dísz téri óvodára vonatkozóan, 2014 augusztusától a Dísz téri Óvoda a Brunszvik Teréz Budavári Óvodák telephelyeként működik tovább, ennek köszönhetően a férőhelyeinek száma 75 fővel bővült. A 2015/2016. tanévre vonatkozó felvételekről elmondható, hogy minden a harmadik életévét augusztus 31-ig betöltő, I. kerületi gyermek részére tudtunk helyet biztosítani.

Óvodai nevelés adatai

2014-2015. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	144	206	178	138	7	673
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	3	4	3	0	11
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	130	134	127	18	4	413
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	1	0	0	0	1
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	1	2	0	0	3

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A Gyvt 67/A. §-a alapján „ hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

A 2014/2015. nevelési évre vonatkozóan az óvodákba összesen 1 hátrányos helyzetű illetve 3 halmozottan hátrányos helyzetű gyermek volt beíratva.

A 2015 áprilisi adatok alapján – a Gyvt. értelmezésében- elmondható, hogy 16 hátrányos helyzetű gyermek (11 család) él az I. kerületben, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására az elmúlt időszakban nem került sor.

2013. január 1-től az állam, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ gondoskodik a köznevelési intézmények (az óvodai ellátás kivételével) fenntartásáról. A köznevelési intézményeket az Nkt. 74.§ (4) bekezdése alapján az Önkormányzat működteti. Az

Önkormányzat működtetésében 3 alapfokú illetve 3 középfokú valamint 1 alapfokú művészeti iskola áll.

A lemorzsolódási mutatók mindhárom iskolában nagyon kedvezőek, mélyen az országos átlag alatt vannak.

A kompetenciamérési adatokról elmondhatók, hogy mindhárom iskolában az országos átlag feletti eredmények születnek évről évre. A kerület iskoláiban dolgozó pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés illetve az egyéni differenciálás terén.

A továbbtanulási adatokból jól látható, hogy átlagosan a tanulók közel 80 százaléka gimnáziumban, 15 százaléka szakközépiskolában és csak 5 százaléka szakiskolákban folytatja tanulmányait.

A családok támogatása és a problémák megszüntetése során tapasztalat az, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek –melyek száma ugrásszerűen megnőtt az elmúlt években – számára nem egyszerű megfelelő képzést nyújtani, s bár a helyzet nem tökéletes, folyamatosan javul, hiszen a kerületi iskolák egyre inkább fel vannak készülve az ilyen problémával rendelkező gyermekek fogadására. Érzékelhető továbbá, hogy a BTM-es (Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémák) gyermekek száma is növekedésnek indult. A fennálló tanulási problémák vagy azok háttérben lévő okok megszüntetésére irányuló munka során folyamatos és jó a munkakapcsolat az I. kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal, valamint 2013 novemberében az Önkormányzat együttműködési megállapodást kötött a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ I. Tankerületével arra vonatkozóan, hogy az I. kerületben élő, óvodai nevelésben részesülő, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a Tankerület az utazó gyógypedagógusi hálózatán keresztül térítésmentesen ellátja.

Az intézményi ellátást biztosító épületeink az utóbbi időben folyamatos megújuláson mentek keresztül, az említett bölcsődei felújítás mellett az Energetikai korszerűsítés a Budavári Önkormányzat óvodáinak és bölcsődéinek épületében elnevezésű európai uniós projekt keretében a Nyárs utcai óvoda, a Mészáros utcai óvoda, a Lovas úti óvoda és bölcsőde és az Iskola utcai bölcsőde energetikai felújítását végezték el, amelyre összesen 178 millió forintot nyert az Önkormányzat. Valamennyi intézmény esetében elvégezték a födém szerkezetek és homlokzatok utólagos hőszigetelését - kiemelt vastagságú hőszigeteléssel-, így az óvodák és a bölcsődék új külső megjelenést kaptak. Elvégezték a nyílászárók cseréjét, a kazánokat modern, kondenzációs berendezésekre cserélték, valamint a radiátorokat termosztatikus szelepekkel szerelték fel. A megújult látvány és a kellemes környezet mindezekon túlmenően még hosszútávon gazdaságos működtetést is eredményez.

Összességében megállapítható, hogy a kerület egy jól működő intézményhálózatot tart fenn, ennek fenntartása a legfontosabb cél.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<u>A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</u>	
<u>beazonosított problémák</u>	<u>fejlesztési lehetőségek</u>
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Intenzív családmegtartó szolgáltatás bevezetése.
2015. szeptember 1-től a köznevelési törvény értelmében a harmadik életévüket betöltők számára kötelező óvodai ellátás.	Az Önkormányzatnak az intézményhálózat bővítésével felkészült a törvényi változásra, a további kapacitásbővítés esetlegesen pályázati források kihasználásával lehetséges.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód biztosítása a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés, azaz a diszkrimináció tilalmát jelenti. Az esélyegyenlőségi politika azt preferálja a tagállamokban, hogy tegyenek lépéseket a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében az élet legkülönbözőbb területein – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb.

Az Európai Unió politikája nem kizárólag a nőkkel szembeni megkülönböztetést, hanem a nemek közötti mindennemű diszkriminációt tilt és elítél. Természetes, hogy hátrányos megkülönböztetés esetén az uniós férfipolgárok ugyanúgy élhetnek ezekkel a jogokkal, mint a nők. Bár a gyakorlatban a férfiakat sokkal kevesebb hátrányos megkülönböztetés éri, mint a nőket. Ezért a nők esélyegyenlőségének megvalósítása érdekében különösen az alábbi elvek érvényesítése indokolt:

- Egyenlő munkáért egyenlő bért Magyarországon is

A magyar jog kifejezett rendelkezéssel és közvetett módon is tiltja az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének megsértését.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

- Jog az egyenlő előmenetelhez, képzéshez és munkafeltételekhez

A munkáltató ugyanolyan elvek alapján köteles előléptetni a különböző nemű munkatársait, nem tehet különbséget férfiak és nők között abban az esetben sem, ha a képzéshez való hozzájárásról kell döntenie. Emellett ugyanazokat a munkafeltételeket kell biztosítani a nők számára, mint a férfiaknak. Ez érintheti a rugalmas munkaidőt, a rugalmas munkakezdést, a felvétel, illetve az elbocsátás feltételeit vagy éppenséggel az öltözködési szabályokat.

- Terhes, gyermekágyas vagy szoptató anyák jogai

A nőket nem érheti hátrány a terhesség és az azt közvetlenül követő időszak alatt, a gyermekvállalásuk miatt.

- Jog a biztonságos és egészséges munkahelyi környezethez

Közvetlenül azután, hogy a munkavállaló értesítette munkáltatóját arról, hogy terhes, fel kell mérni: milyen egészségre ártalmas hatásoknak van kitéve. A munkáltató köteles a vizsgálat eredményéről tájékoztatni a munkavállalót, és csökkenteni ezeket a negatív hatásokat. A munkaórák számát és a munkakörülményeket hozzá kell igazítani a megváltozott helyzetéhez. Ha ez nem lehetséges, más munkát kell találni a terhes munkavállaló számára. Ha ez sem lehetséges, akkor fizetett szabadságra kell küldeni a munkavállalót. Amennyiben a munka jellege lehetővé teszi, biztosítani kell elsősorban a **távmunka** lehetőségét, és a **családbarát munkahely** kialakítását. Preferálni kell ilyen esetekben a **részmunkaidős foglalkoztatást** is. A család és munkahelyi kötelezettségek összehangolása érdekében a munkáltató

- a GYED-ről, GYES-ről visszatérő dolgozók beilleszkedését segíti;
- beiskolázási támogatást biztosít, melynek mértéke minden évben meghatározásra kerül
- a szabadság ütemterv jóváhagyásánál lehetőség szerint figyelembe veszi az óvodai és iskolai szüneteket;
- biztosítja a munkavállalók gyermekei számára szakmai gyakorlat, diplomamunka konzultáció lehetőségét.

- A terhesség előtti vizsgálatokhoz való jog

Abban az esetben, ha bizonyos terhesség alatti vizsgálatokat csak munkaidőben lehet elvégezni, biztosítani kell annak a lehetőségét a munkavállaló számára, hogy bérvesztés nélkül részt vehessen ezeken.

- Egyenlő bánásmód a szociális biztonság terén

Az egyenlő esélyek kérdése nem szűkíthető le a foglalkoztatásra, hiszen az élet valamennyi területét érinti. Az egyenlő bánásmód elve azt kívánja meg, hogy ne legyen semmiféle megkülönböztetés a nemek alapján, különösen a házassági és családi állapotra utalással, a következő vonatkozásokban:

- a szociális biztonsági rendszerekhez jutás feltételeiben,
- a járulékfizetési kötelezettségeiben,
- a juttatások kiszámítását illetően.

A kerület demográfiai adataiból látható, hogy az összlakosság 55 %-a nő, a népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A fentiek alapján tehát a veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

2012-ben a TÁMOP 3.2.3.-09/1-KMR-2009-0002 projekt keretében meghirdetésre került a Visszatérés a munkaerőpiacra elnevezésű képzés, amelynek az egyik kiemelt célcsoportja a GYED-en, GYET-en vagy GYES-en lévő kismamák. A képzés sikeres elvégzésével a résztvevők megismerhették a számítógépek üzemeltetésének és az internet használatának alapvető módszereit, eszközeit. Alapfokú ismereteket szerezhettek az irodai szoftverek használatával, felhasználási területeivel kapcsolatban. A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a

szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Kerületünkben a bölcsődei felvételi eljárást úgy alakítottuk ki, hogy elsősorban azoknak a családoknak a gyermekei nyernek felvételt a kerületi bölcsődékbe, ahol a szülők munkavállalása miatt válik szükségessé a bölcsődei férőhely.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak fogalma alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs- élettárs vagy ex-partner kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan magatartásokat, amelyekkel a másik fél (családtag, élettárs stb.) fölött hatalmat - testi, anyagi vagy jogi dominanciát - tud gyakorolni. Családon belüli erőszak helyett használatos a párkapcsolati erőszak és gyermekbántalmazás elnevezések is. A családon belüli erőszak körébe sorolható, ha harmadik személy erőszakot követ el a család egy tagja ellen csupán a családban betöltött szerepe miatt. Az erőszakot tágan kell értelmezni: beletartozhat verekedés, szidalmazás, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalomkörébe tartozik a partner-partner közötti, illetve az idősebb családtag bántalmazása és a gyermekbántalmazás is, beleértve az egyszülős családokat.

“A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”¹²

A gyermekek bántalmazásának, elhanyagolásának kérdése az utóbbi évtizedekben egyre inkább előtérbe került, többek között azért is, mert a média révén számos megdöbbentő eset válik

¹² WHO megfogalmazása

ismertté. A szakirodalmi vélemények¹³ szerint nem az esetek száma nőtt meg, hanem egyre több, korábban rejtve maradt ügy kerül felszínre. Pontos adatok azonban nincsenek a probléma tényleges nagyságrendjéről. Magyarországon évente kb. 30 gyermek hal meg emberölésnek tekinthető eset miatt, ideértve az újszülött gyilkosságot és a gondatlan veszélyeztetést is. Mind a nemzetközi, mind a hazai szervezetek kiemelten foglalkoznak a témával, mert a kedvezőtlen társadalmi folyamatok, a családok stabilitásának csökkenése, a fiatalok szocializációjában észlelhető zavarok, a többgenerációs családok hiánya mind nagyobb felelősséget rónak a gyermekekkel foglalkozó szakemberekre. A családon belüli erőszak, a gyermekbántalmazás megelőzésének érdekében kiemelten fontos, hogy a különböző területen dolgozó szakemberek (védőnők, háziorvosok, pedagógusok, családgondozók) szorosan együttműködjenek a gyermekvédelemben.

A gyermekjóléti szolgálat kérdőíves „kutatást” végzett a jelzőrendszer tagjai között a családon belüli erőszakkal kapcsolatosan, a visszaküldött kérdőívek alapján elmondható, hogy a kerületi oktatási intézmények szinte mindegyike találkozott már a családon belüli bántalmazással.

1. Látható testi jelek formájában, lelki terrorral, elhanyagolással, vagy akár a veréssel-pofonnal, mint a „szülői fegyelmezés eszközével”.
2. A családon belüli bántalmazás formái között többen említették a lelki terrort, érzelmi zsarolást, fenyegetést-megfélemlítést, fizikai bántalmazást-verést, valamint a szexuális erőszakot.
3. A bántalmazás jelei között az alacsony önértékelés-önbizalomhiány, az alacsony kudarc-tűrés, az önkontrollvesztés, az erőszakos viselkedés, a provokáló magatartás, a magatartásbeli problémák, a visszahúzóds-zárkózottság, a gyengébbekkel szembeni erőszak, a hirtelen megváltozott magatartás fordult elő több válaszban is.

Krizishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona):

A Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ feladata a krízishelyzetben való segítségnyújtás illetve közvetítés. Anyaothtoni illetve családok átmeneti otthoni elhelyezésére nagyon kevés esetben kerül sor, az ilyen helyzetekre való tekintettel a Gyermekjóléti Szolgálat kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkezik fővárosi szinten.

A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők körében 5 nő található, ami a képviselők egy harmadát

¹³ Dr. Herczog Mária- Dr. Kovács Zsuzsanna: A gyermekbántalmazás és elhanyagolás megelőzése, felismerése és kezelése, Bp. 2004.

jelenti. Ha az önkormányzati intézmény hálózat felső vezetését vizsgáljuk, akkor több mint 50 %-a nő.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<u>A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</u>	
<u>beazonosított problémák</u>	<u>fejlesztési lehetőségek</u>
<u>A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.</u>	<u>Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.</u>
<u>A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.</u>	<u>Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.</u>
<u>A GYES-ről, GYED-ről való visszatérés elősegítése bölcsődei és óvodai férőhelyek biztosításával.</u>	<u>Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat fenntartása, a nők munkaerőpiacra való visszakerülését különböző képzések szervezésével kívánjuk segíteni.</u>

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A modern és a posztmodern társadalmak folyamatosan leértékelik a múltat, a tapasztalatot, a történelmet. Csak a jelen és a közvetlen jövő számít, a ma és a holnap, a tegnap és a holnapután már nem létezik a percemberkéék társadalmának.

Európa és benne Magyarország népességének erőteljes fogyása, a gyermekek számának csökkenése következtében egyre növekvő arányú az elöregedés. Ma Magyarország a hárommillió idős ember országa. Hamarosan ők kerülnek többségbe, ha ez a tendencia folytatódik.

A gazdaság, a politika, a jog és a kultúra rendszereinek folyamatos átalakítása szükséges ahhoz, hogy lépést tartsunk a könyörtelen idővel.

A Magyar Köztársaság idősügyi stratégiája az aktív időskor elvére épül, az idős emberek számára olyan intézményes segítséget kíván biztosítani, amely minden tekintetben lehetővé teszi részvételüket a társadalom életében, biztosítja autonómiájukat, növeli anyagi és közrendvédelmi biztonságukat.

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat területén élő lakosság közel harmadát a 60 év felettek alkotják, ezen belül – az országos átlaghoz képest – igen jelentős számban vannak a 80 év felettek. A nemek aránya a kerületünkben is hasonló, mint Magyarország többi településén, s a nők itt is hosszabb életkort élnek meg.

Az I. kerületben élő idős korosztály szocio-kulturális jellemzői:

Iskolai végzettség, képzettség

Budapest I. kerületében élők iskolai végzettsége a fővárosi viszonylatban is előkelő helyet foglal el, ezt az alábbi táblázat számai is illusztrálják. Az idős népesség számát vizsgálva 2808 fő végzett főiskolai, egyetemi tanulmányokat. Ez befolyásoló erővel bír a számukra nyújtható ellátásokra, melyet a Budavári Önkormányzat és az általa fenntartott szociális- mentálhigiénés intézményrendszer igyekszik figyelembe venni, és a szükségletekre, igényszintre adekvát módon reagálni.

Az I. kerületben élők nyelvismerete korcsoport és nemek szerint

A beszélt nyelv	Férfi	Nő	Összesen	Ebből			
				-14	15-39	40-59	60-
				éves			
Csak anyanyelvén beszél	3 326	4 920	8 246	1 731	1 106	1 775	3 634
Más nyelven is beszél	5 450	6 375	11 825	288	5 532	2 801	3 204

Forrás: KSH

A 6259 főből álló idős generáció csaknem fele beszél idegen nyelvet. Véleményünk szerint ez rendkívül magas szám, különösen ennél a korcsoportnál. Az idősekkel való közösségfejlesztésben erre a tudásra, a nyelvgyakorlás szükségességére feltétlenül lehet és kell építeni, ezért idegen nyelvű társalgási körök szervezése kezdődött el a kerületünkben.

Szembetűnő adat, hogy a házasságban élő 65 év feletti férfi lakosok száma lényegesen magasabb, és kirívóan alacsony a nőtlen és elvált férfiak száma. Ez utóbbi az egyik legveszélyeztetettebb csoport az idős populációban. Ezek a mutatók is jól prezentálják, hogy mennyire fontos a családi kapcsolatrendszer. Ennek hiányában, illetve ennek pótlására rendkívül fontos a mentálhigiénés támogatás, a szociális gondoskodás, az egészségügyi ellátás támogatórendszere, valamint az intézményi védőháló.

Az I. kerületi idős korosztály férfi lakosságának családi állapot és korcsoport szerinti megoszlása

Korcsoport, éves	Nőtlen	Házas	Özvegy	Elvált	Összesen
65-69	43	455	44	102	644
70-74	18	354	48	73	493
75-79	11	249	60	30	350
80-84	7	272	87	13	379
85-	8	164	115	11	298
Összesen	87	1494	354	229	2164

Forrás: KSH, 2012

Az I. kerületi idős korosztály női lakosságának családi állapot és korcsoport szerinti megoszlása

Korcsoport, éves	Hajadon	Házás	Özvegy	Elvált	Összesen
65-69	87	440	259	225	1011
70-74	72	297	241	156	766
75-79	55	216	392	102	765
80-84	49	142	441	118	750
85-	51	67	598	87	803
Összesen	314	1162	1931	688	4095

Forrás: KSH, 2012

Nem meglepő adat, hogy a kerületünkben is a nők életkora hosszabb, továbbá az özvegyek száma a vezető érték, de magas a házasságban élők száma is.

Szociális és jövedelmi viszonyok

A Budavári Önkormányzat szociális ellátásait elsősorban az egyedülálló idősök veszik igénybe, leggyakrabban a lakásfenntartási és gyógyszer támogatási költségek fedezésére. Az I. kerületi Önkormányzat által fenntartott Budavári Szolgáltatási és Gyermekejélési Szolgáltatási Központ ellátásait igénybevevő idősök nagy része egyedülálló nő. Az utóbbi időben növekszik a segítséget igénybevevő férfiak száma is, velük általában jelzés vagy környezettanulmány okán kerül kapcsolatba a Szolgáltatási Központ. Általános tapasztalat, hogy az I. kerületben élő idősök nagyon nehezen kérnek segítséget, míg lehet, próbálják titkolni a szociális vagy egyéb nehézségeiket. Amennyiben önerőből nem tudják megoldani a problémájukat, akkor fordulnak segítségért, erős szégyenérzettel.

A kerületben élő idős populáció jelentős része magas nyugdíjjal rendelkezik. Általában magas iskolai végzettséggel bírnak, egykor sikeres szakmai életpályát futottak be, magas státuszt, presztízst értek el. Ez az időscsoport a Szolgáltatási Központ házi segítségnyújtó ellátását, étkeztetést, jelzőrendszeres segítségnyújtást veszi leginkább igénybe, továbbá a kerületünkben működő három idős klub szolgáltatásait és az alternatív, időszakos programokat preferálják. Egy-egy rendkívüli élethelyzet (pl. lakással kapcsolatos nagyobb mértékű kiadás) számukra is komoly szociális krízist okozhat. Részükre a Budavári Önkormányzat rendkívüli segély formájában nyújt segítséget.

Az I. kerületben élő idős korosztály gazdasági aktivitása

Az I. kerületi idős korcsoport gazdasági aktivitása (KSH, 2012.):

Gazdasági aktivitás	60–69	70–74	75–	Összesen
Férfi				
nyugdíj, járadék mellett dolgozó	293	84	59	436
saját jogú öregségi nyugdíjas, járadékos	681	375	929	1985
rokkantsági nyugdíjas, baleseti járadékos	71	15	19	105
Összesen	1045	474	1007	2526
Nő				
nyugdíj, járadék mellett dolgozó	333	73	40	446
saját jogú öregségi nyugdíjas, járadékos	1 342	650	2 118	4110
rokkantsági nyugdíjas, baleseti járadékos	73	18	50	141
Összesen	1748	741	2208	4697

A táblázat mutatói alapján elmondható és a gyakorlatban is az a tapasztalatunk, hogy az idős korosztálynak van egy szellemileg meglehetősen friss és fizikailag is teherbíró aktív rétege. Ezt az értéket a Budavári Önkormányzat felismerte különböző programokkal, közösségépítő tevékenységekkel igyekszik karbantartani, ezzel is elősegítve a tevékeny időskort (későbbiekben bővebben kifejtve).

Kulturális jellemzők

Az I. kerület idős népességének jelentős része generációkra visszavezethetően a kerületben élt. Nagyon erős a kötődésük a lakásukhoz és a lakókörnyezetükhöz. Ez más idős emberek esetében is így van, de a mi kerületünkben ez fokozottan jelen van, identitásuk részét képezi, hogy I. kerületi lakosok.

Erős localpatriotizmusuknak köszönhetően részt vesznek különböző civil kezdeményezésekben, mely a kerület építészeti és egyéb értékeinek megőrzésére irányul. Ugyanakkor, ha az egészségi állapotuk leromlik, ápolásra szorulnak, bentlakásos elhelyezésre lenne szükségük, s ez a ragaszkodás komoly akadályt jelent a megfelelő ellátáshoz való hozzájutásban. Szociális krízis esetén is, amennyiben a kisebb lakásba költözés oldaná meg a stresszmentesebb, nyugodtabb életvitelt, szintén gátló tényező az erős ragaszkodás a kerülethez és a lakáshoz.

Az I. kerületi időstársadalom legveszélyeztetettebb rétege az egyedül élő idős lakos. Szociális, egészségügyi és pszichés állapotuk miatt nagy odafigyelést igényelnek. Felkutatásukat fontos feladatának tekinti az Önkormányzat és az általa fenntartott egészségügyi és szociális intézményrendszer. Munkánkat segíti, hogy a lakosságban működik a szolidaritás, sok esetben ők jelzik a rászoruló, elmagányosodott időseket.

Az idős lakosság családi és történelmi múltjából adódóan erős polgári öntudattal rendelkezik, mely megmutatkozik az életvitelében, különböző szolgáltatások igénybevételében, a közösségi életben való részvételben. Nagy számban vesznek részt a Budavári Önkormányzat és a Szolgáltatási Központ által szervezett idősprogramokon, kirándulásokon, kulturális eseményeken, még azok is, akiknek mozgásproblémáik vannak. Nyitottak és befogadóak. Ezeknek a

programoknak az a célja, hogy kielégítse a meglévő intellektuális, kulturális igényeket, enyhítse az emberi társas kapcsolatok hiányát, csökkentse a szorongás, a magány, az izoláltság érzését. Preventív módon hozzájárul a jobb közérzethez, az egészségmegőrzéshez, a betegségmegelőzéséhez.

Az OIT 2001 szeptemberében megalkotta az Idősügyi Kartát, melyben az alábbi alapelvek kerültek megfogalmazásra:

- részvétel a társadalom tevékenységében
- az időskori élet anyagi feltételeinek biztosítása
- egészségügyi, szociális ellátás és gondozás
- az idősek jogainak védelme

Ezen célkitűzések megvalósulása az önkormányzatok területén élő lakosság bevonásával és aktív közreműködésével érhető el. A Budavári Önkormányzat fontos feladatának tekinti a helyi szintű időspolitika kialakítását. Kiemelten kívánja kezelni az idős lakossággal való együttműködést, e szélesedő réteg társadalmi aktivitásának megőrzését, megbecsülésének fenntartását, szükség szerint a róluk való gondoskodást.

2013. október 1-jén a Budavári Önkormányzat elnyerte az Idősbarát Önkormányzati Díjat.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás saját lakókörnyezetében biztosítja az igénylő számára az önálló életvitel fenntartásához szükséges ellátást, melynek keretében azokat gondozzuk az otthonukban, akik önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, és akiktől nem gondoskodnak, illetve akik részére a nappali vagy bentlakásos intézményben történő ellátás nem biztosítható. A házi segítségnyújtás szakmai munkáját 13 szociális gondozó, 1 vezető gondozó, és 1 gépkocsivezető biztosítja.

A szociális gondozó tevékenysége kiterjed a kliens személyére, és annak közvetlen környezetére, valamint ügyeinek intézésére:

- a) segítő kapcsolatot alakít ki és tart fent az ellátást igénybe vevővel (információnyújtás, tanácsadás, mentális támogatás, családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése, az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés, ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében, segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében, a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,
- b) a személyi higiénia megtartásában való közreműködés (mosdatás, fürdetés, öltöztetés, ágyazás, ágyhúzás, inkontinens beteg ellátása, haj, arcszőrzet ápolása, száj, fog és protézis ápolás, körömápolás, bőrápolás)

c) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében (takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben/hálószoba, fürdőszoba, konyha, illemhely/, mosás, vasalás,)

d) a háztartási tevékenységben való közreműködés körében (bevásárlás /személyes szükséglet mértékében/, segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében, mosogatás, ruhajavítás, befűtés, tüzelő behordása kályhához, télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt)

e) a fizikai támogatás körében (etetés, itatás, mozgatás ágyban, felfekvéskezelése, sebellátás, gyógyszer kiváltása, adagolása, szedésének ellenőrzése, vérnyomás és vércukor mérése, hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül, kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés, használat tanítása, karbantartásban való segítségnyújtás)

f) a házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése

g) szükség esetén a bentlakásos intézménybe történő beköltözés segítése

Az intézmény munkatársai a fenti szolgáltatásokat az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében az egyéni szükségletekre alapozva, gondozási szükséglet vizsgálatot követően, időben ütemezve és gondozási terv alapján – személyesen biztosítják.

A házi segítségnyújtást igénylők száma

hónap	Kliensek száma				Gondozási idő (lakáson töltött és egyéb idő)			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
január	105	91	112	112	722 ó 15 p	708 ó 45 p	1014 ó 45p	990 ó 15p
február	107	97	108	113	681 ó 45p	696 ó 15 p	953 ó	960 ó 30p
március	98	97	109	115	688 ó	659 ó	868 ó 30p	939 ó
április	103	94	109	112	583 ó 30p	677 ó 45 p	908 ó	977 ó
május	96	97	101	111	571 ó 15p	776 ó 30 p	861 ó 45p	1083 ó
június	99	103	106	113	510 ó 45p	774 ó 45 p	893 ó 30p	1083 ó 30p
július	93	97	108	114	519 ó	805 ó	988 ó 45p	1093 ó 45p
augusztus	92	100	107	110	594 ó 15p	794 ó	846 ó 15p	904 ó 30 p
szeptember	95	105	110	110	572 ó 45p	784 ó 30 p	811 ó 45p	1121 ó 30 p
Összesen:					5 443 ó 30p	6 676 ó 30 p	8 146 ó 15p	9 119 ó

A kliensek száma 2014-ben folyamatosan 110-115 fő között mozgott, markánsan látszik az igénybevevők számának emelkedése 2011-hez képest, illetve a gondozási idő is jelentősen, 67 %-kal növekedett, melyet a feladatok bővülése, a jobb adminisztráció, és szervezés adnak.

A gondozási igények egyértelműen a mosdatás, pelenkázás és reggeliztetés-ebéltetés irányba mozdultak el.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az I. kerület 2004-óta működtet jelzőrendszeres házi segítségnyújtást 50 készülékkel. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetéséhez szükséges diszpécserközpontot a Magyar Máltai Szeretetszolgálat működteti, akikkel nagyon jó a munkakapcsolatunk. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtáshoz 900.- Ft/hónap/készülék összeggel járul hozzá az önkormányzat. A személyi térítési díj 50 Ft/ellátási nap, mely a 2014-es évben nem változott.

A készülék krízishelyzetben nyújt segítséget, a riasztás a Magyar Máltai Szeretetszolgálat diszpécser központjába érkezik, majd az ügyeletes diszpécser telefonon értesíti a Budavári Szociális és Gyermejkölési Szolgáltatási Központ ügyeletes gondozónőjét a riasztásról.

A készülék krízishelyzetben nyújt segítséget, a riasztás a Magyar Máltai Szeretetszolgálat diszpécser központjába érkezik, melyről az ügyeletes diszpécser telefonon értesíti a gondozónőt.

Az ügyeletet 5 gondozónő heti váltásban látja el, melyért eseti kereset kiegészítésben részesülnek.

A nappali ügyeletet a koordinátor végzi, így a gondozási feladatot nem kell félbeszakítani a gondozónőnek.

A segítségkérések száma 2006 -2014 között:

Év	jan.	febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.	Össz.:
2006	3	5	5	9	9	4	9	11	6	9	4	8	82
2007	12	2	8	2	2	1	0	1	1	1	3	3	36
2008	5	4	2	1	5	3	2	2	4	0	0	5	33
2009	4	2	7	5	2	4	3	6	2	9	4	9	57
2010	17	8	6	10	4	11	4	3	8	5	12	16	104

2011	10	15	14	6	11	5	7	5	6	10	14	8	111
2012	5	6	8	7	8	3	2	2	1	8	5	6	71
2013	5	3	9	3	6	5	14	12	8	7	5	5	82
2014	7	3	8	6	13	12	3	2	7	5	2	7	75

2006-ban álltunk át 40-ről 50 készülékre, a legtöbb hívás a 2011-es évben érkezett, a 2014-es hívások számát tekintve 1,32 hívás jut 1 készülékre, melyből a legtöbb hívás továbbra is téves jelzés (véletlenül megnyomta a pánik gombot, ellenőrizni akarja a működést, véletlenül kizárta magát a lakásból).

Szállítási szolgáltatás

A Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ gépkocsijával I. kerületi időseket orvosi vizsgálatra, kórházi kezelésre, gyógyászati segédeszköz vásárlásra, temetőbe, boltba szállítunk. A Zamárdiban üdülésben résztvevő, nehezen közlekedő időseket és a csomagjainak egy részét a Szolgáltatási Központ szállítja. A szállítási díj 120.- Ft/km. 2014. évben a Szolgáltatási Központ autója lecserélésre került, az új gépkocsi alacsonyabb padlójú, könnyebben lehet beszállni, ami az idősek szállításánál fontos szempont.

Téli tea délelőtt

A Gondozási Központon keresztül helyben és elvitellel történő étkezést igénylők 30%-a a fűtési időszakban az idősek klubjai melegítőkonyhájának előterében üldögélnek gyakran már 9 órától, mert otthon nem tudnak fűteni vagy spórolni szeretnének a fűtés költségein. Számukra "Téli tea

délelőtt” címmel lehetőséget biztosítunk a fűtési szezon alatt arra, hogy a klubokba 2-3 órára beülhessenek melegedni, teát inni, filmet nézni és társas kapcsolatokat ápolni.

Könyvtári szolgáltatás

A Szolgáltatási Központhoz tartozik egy kis Könyvtár, mely a Budai Várban található. A Könyvtár az egyik helyszíne a közösségépítésnek, az idősek gyakran a társaságkeresés, beszélgetés miatt időznek a könyvtárban. Szeretik a könyvtár családias, meleg hangulatát. A Könyvtárba szeretnénk telepíteni az idős korcsoport számára szervezendő idegen nyelvű társalgási kört, melyet fiatal önkéntesek bevonásával kívánunk működtetni. 2013-ban pályázat útján sikerült 4 számítógépet nyerni, az egyiket a Könyvtárban helyezzük el azzal a céllal, hogy az idős olvasók kedvet kapjanak az internet használatára. Az oktatást fiatal önkéntesek bevonásával oldjuk meg. Büszkék vagyunk arra, hogy a szolgáltatásaink között szerepel a könyvtári szolgáltatás - tudomásunk szerint az országban egyedül álló módon.

Szükség esetén a mobil könyvkölcsönzést vállalunk beteg, mozgásképtelen kerületi lakosok számára.

Könyvet házhoz szolgáltatás

Budapest I. kerületében 8 éve működik a Könyvet Házhoz szolgáltatás együttműködési formája a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a Budavári Önkormányzat között. Az együttműködés tárgya az idős, mozgásukban korlátozott, lakáshoz kötött emberek számára könyvtári dokumentumok, valamint ezek használatát segítő eszközök gépkocsival (Budavári Szociális és Gyermejköltségi Szolgáltatási Központ gépkocsijával) történő házhoz szállítása.

NILD program

Memória, készség és képesség fejlesztő módszer, mely elsősorban gyermekek fejlesztésére szolgál. Munkatársunk, aki mozgásterapeuta, átdolgozta és alkalmazza a módszert az idősekkel való csoport munkában, eddig nagy sikerrel. Ez a legfrissebb szolgáltatás az idős ellátásunkban, kísérleti szinten működik, sikeres megvalósítás és hatástanulmány elkészítése után, reményeink szerint, tovább tudjuk adni más kerületi idősek részére is.

Egészségügyi gondoskodás

A Budavári Szolgáltatási Központ három idősek klubjában a munkatársak hetente mérik az idősek súlyának alakulását, ellenőrzik, hogy a szükséges gyógyszert bevették-e. Rendszeresen mérik a tagok vérnyomását, kiugró esetben figyelmeztetik a klubtagot, hogy keresse fel házi orvosát. Egészségügyi felvilágosító előadást tartanak a különböző betegségekről és azok megelőzéséről. Rendszeresen tornáztatják az idős klubtagokat, széken elvégezhető, kifejezetten időseknek szóló gyakorlatokat végeztetnek, gyógytornász- mozgásterapeuta segítségével. A nyári nagy hőségben torna helyett relaxálnak a klubtagok, melyet nagyon élveznek. A klub dolgozói rendszeresen mérik a klubtagok vércukor és koleszterin szintjét. Havonta 1 alkalommal gyógypedikűrös szakember áll rendelkezésre.

Nyílt programok az idősök klubjaiban

Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ munkatársai fontos szempontnak tartják, hogy a kerületben működő idősök klubjai ne zárt közösségként működjenek, hanem lehetőséget biztosítsanak olyan idős polgárok számára is, akik nem szeretnék klubtagok lenni, de magányosak, szeretnék egy támogató közösséghez kapcsolódni egy-egy program erejéig. Ennek szellemében minden hónapban van nyílt rendezvény valamelyik klubban, melyeket a kerületi Várnegyed újságban meghirdetésre kerül. Programok: egészségügyi és történelmi témájú előadások, kreatív foglalkozások, meghitt beszélgetések, tájékoztatás a Budavári Önkormányzat pénzbeli, természetbeni ellátásairól és a szociális, mentálhigiénés szolgáltatásokról. Megvalósítói a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ munkatársai és a meghívott Népjóléti Iroda vezetője és munkatársai. Költsége a havi ellátmányból van fedezve.

Zamárdi üdülés

A Budavári Önkormányzat évente 2-3 turnust biztosít az idős rászoruló nyugdíjasoknak térítésmentesen, a magasabb nyugdíjjal rendelkezők részére pedig kedvezményes üdülési lehetőséget nyújt. Az üdülő a Budavári Önkormányzat tulajdonában áll. A nyaralásra a Szolgáltatási Központban lehet jelentkezni és az idős ellátásban dolgozó munkatársak szervezik és bonyolítják le. Egy turnusban két fő munkatárs vállalja a táborvezetést. A központ munkatársai az üdülés alatt ismerkedési estét és egyéb programokat szerveznek közösségépítés és fejlesztés céljából. Sok barátság szövődik, melyet az idősök Budapesten is ápolnak.

Kerületi idősök köszöntése

Az önkormányzat vezetői közül (polgármester, alpolgármester, népjóléti irodavezető) 2-2 fő minden évben személyesen köszönti a 90 életévüket betöltőket, akiket az ezt követő 5. évfordulójukon ismét felkeresnek az otthonukban. A köszöntés fogadása önkéntes, előzetes egyeztetést követően kerül rá sor. A virágcsokor mellett a 100. életévüket betöltők ajándékcsomagot is átvehetnek a kerület vezetőitől.

Karácsonyi műsor az egyedülálló idős embereknek

A Budavári Önkormányzat minden évben karácsonyi műsorra invitálja a kerületben élő idős, egyedülálló embereket, melynek során neves művészek által szolgáltatott produkciókkal és ajándékcsomaggal igyekszik színesebbé tenni az egyedül élő idős emberek karácsonyát.

Időszaki támogatás a 80. év feletti kerületi lakosok részére

A 80 év feletti jelentős számára való tekintettel az Önkormányzat kitüntetett figyelmet szentel a 80. életévüket betöltöttekre. A helyi szociális rendeletünk értelmében minden kerületben élő 80 év feletti polgár 8.000,- Ft összegű támogatásban részesül a Húsvéti és a Karácsonyi ünnepek előtt, melyet Erzsébet-utalvány formájában juttatunk el az idősök részére, ez alkalmanként közel 2.500 főt jelent.

Idősek Világnapja rendezvények

A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat minden évben ingyenes programot szervez az I. kerületi idős polgárok részére **az Idősek Világnapja (október 1.)** alkalmából, melyet az ENSZ 1991-ben nyilvánított az Idősek Világnapjának. A jelentkezés feltételei minden évben az alábbiak voltak: kerületi lakos és az öregségi vagy rokkantsági nyugdíj ne haladja meg a 142.500.- Ft-ot.

Az önkormányzat az idősek társadalmi aktivitásának, a tevékeny idős kor, valamint a helyi közösségek erősítésének az elősegítése érdekében végzett tevékenysége

A tevékeny idősödés és a generációk egymás segítése a Budavári Önkormányzat közreműködésével:

Állandó programok, rendezvények

A klubvezetők nagy hangsúlyt fektetnek a színvonalas programok és rendezvények biztosítására. A programokat a klubtagok igényei és a klub személyzete közösen tervezi, és együttes munkával valósítja meg. Havonta tartanak lakógyűlést, ahol a közösség megfogalmazhatja, hogy mire van szüksége, igénye, ugyanakkor az idős klubtagok tevékeny szerepe van a megvalósításban.

Télen teadélutánok, szellemi vetélkedők és kártya partik színhelye a klub. Rendszeresen vannak csoportos beszélgetések az időseket érintő és foglalkoztató kérdésekről, problémákról, aktualitásokról, de az egyéni problémák megbeszélése is fontos. Az idősek a magány, az egyedüllét és a veszteségek feldolgozásában igénylik a segítséget. A programokat történelmi és irodalmi előadások is színesítik, amivel a klubtagok egymást ajándékozzák meg.

Önkéntes a Gondozási Központban

Egy friss nyugdíjas jogász végez önkéntes munkát és ad tanácsot az idősek problémáinak (többnyire örökösödés, végrendelet, haszonélvezet, közös képviselő témában) kezeléséhez a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központban. Vállalta, hogy előzetes szűrés után a nehezen közlekedő kliensek otthonába is kimegy egy szociális gondozónővel együtt.

Gyógyászati segédeszköz kölcsönzés

Az I. kerület idős lakossága és hozzátartozói által felajánlott, már feleslegessé vált segédeszközök (fürdető szék, WC szék, járókeret, bot, ágytál, pelenkák stb.) összegyűjtése történik a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Gondozási Központjában. A segédeszközöket ingyen kölcsönözzük a kerületi idős polgároknak megfelelő dokumentáció kitöltése után.

Krisztina Klub önsegítő csoport

A Budavári Szolgáltatási Központban a Krisztina Klub gyökerei több évtizedes múltba nyúlnak vissza. Az alapfilozófiája szerint a csoportgyűlések célja a nyugdíjas lakosok intellektuális és mentális képességének karbantartása, és ebből eredően életminőségük javítása, szinten tartása. Az évek folyamán az egyének magánéletéről a hangsúly átkerült érdeklődési köreik

középpontjába. Az elmúlt évben a csoportvezető azon dolgozott, hogy a klubtagjai képesek legyenek önsegítő csoport formában működni és együtt maradni. 2011. januártól fokozatosan sikerült a csoportvezetőnek háttérben maradni, csak a keretek biztosítása volt a feladata. A csoport egyre inkább önszervezővé vált. 2012-ben önsegítő csoportként működik. 10-12 fős

Idősek bevonása a szolgáltatásfejlesztésbe

Fontosnak tartjuk a Budavári Önkormányzat és Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ ellátásait igénybevevők véleményét a szolgáltatásaink kapcsán, ezekre a kérdőíves felmérési tapasztalatokra építjük a fejlesztési elképzeléseinket. Készítettünk egy rövid kérdőívet a házi segítségnyújtás szolgáltatás színvonalára, a fejlesztés irányára és az elégedettségre vonatkozóan, melyet kérdezőbiztos segítségével történő lekérdezése mellett 49 értékelhető válaszadás született. A válaszadók 73%-a nő és 27%-a volt férfi, ez az arány az összes gondozásunkra jellemző. A válaszadók 41%-a a 80-89 éves korosztályból került ki, és a házi segítségnyújtást rossz egészségi állapotuk indokolja.

Az ellátás színvonalának javítására a következők voltak a javaslatok: ne változzanak a gondozónők, ne jövedelem alapján kelljen gondozási díjat fizetni, több élelmiszercsomagot szerezzünk a számukra, hétvégén és ünnepnap is elérhető legyen a házi segítségnyújtás.

A kérdőíves felmérés egyértelmű hozadéka, hogy több kliensnél bővültek a feladatok, mert nem tudta, hogy mi az, amiben segítséget kérhet, illetve mi is bővítettük a kínálatunkat a felmerülő igények szerint.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

<u>Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</u>	
<u>beazonosított problémák</u>	<u>fejlesztési lehetőségek</u>
A kerületben élő idősek ragaszkodnak a saját környezetükhöz sokszor abban az esetben is, amikor önálló életvitelre már nem teljesen alkalmasak	Időskorúak otthonmaradásának elősegítése: házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés biztosítása
A kerületünkben élő idősek részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt	Aktív időskor fenntartását segítő programok megvalósítása
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlőség

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint közel 600 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékkal élő népességen belül továbbra is a mozgássérültek a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékoságban szenvedők aránya.

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre az I. kerületre vonatkozó értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előfeltétele mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

A fogyatékosággal élő személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

A kerületben összesíteni érdemes az akadálymentesítés folyamatát. Az akadálymentesítési munkálatokat a fizikai és információs akadályok csökkentésével, lehetőség szerinti megszüntetésével kell elvégezni.

Fel kell mérni a kerületben a fogyatékkal élőket, milyen arányban vannak mozgásszervi fogyatékosok, kisebb látás-, illetve hallássérültek, valamint értelmileg fogyatékosok. A fogyatékoság háttérében több tényező bonyolult kölcsönhatása állhat, pl. testi, pszichológiai, szociális, kulturális, vagy örökletes. A fogyatékkal élők legnagyobb részének az egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, vagy segély. Ezek számukra igen szűkös megélhetést biztosítanak. Számos esetben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémával, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatároltak. Egyrészt tehát az esélyek megteremtése érdekében az önkormányzatnak hangsúlyt kell fektetnie a prevencióra, a fogyatékoságot okozó betegségek, balesetek megelőzésére, a nyugodt, biztonságos élettér kialakítására, másrésztől munkavállalási esélyeiket az önkormányzati intézmények is segítik (4- és 6 órás munkavégzés-lehetőségekkel), jelenleg is több önkormányzati intézmény, köztük a Polgármesteri Hivatal is, foglalkoztat fogyatékkal élőket.

E pozitívumok hozzájárulnak ahhoz, hogy a megváltozott munkaképességű¹⁴ emberek a munkájukon keresztül a társadalom hasznos tagjainak érezhessék magukat. A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek szerepe is jelentős lehet.

A fogyatékossgal élő személyek lehetséges kitörési pontjai:

- Biztosítani kell minden fogyatékkal élő személynek, hogy az állapotának megfelelő óvodai és iskolai ellátásban részesüljön.
- A hátrányos helyzetű csoportok információhoz való korlátlan hozzájutását elő kell segíteni.
- Az önkormányzatnak folyamatosan meg kell teremteni az elektronikus ügyintézés lehetőségét.
- Támogatni kell minden, a célcsoportoknak az információkhoz és a szolgáltatásokhoz való hozzájutást segítő eszközbeszerzési pályázatot.
- Lehetőséget biztosítani olyan információs pontok kialakítására, amelyek biztosítják az eszközökkel nem rendelkező polgárok hozzáférését az internet-hálózathoz
- Ezek mellett meg kell történni az egyes intézmények *honlapjainak* infokommunikációs „akadálymentesítését”.

A Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ szervezi meg a közösségi pszichiátriai ellátást a kerületben átlagosan 50 fő ellátott részére, melyre a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivataltól nyerünk pályázati forrást.

Az Önkormányzat szoros kapcsolatban áll a Mozgáskorlátozottak Budapesti Egyesületeinek I. kerületi szervezetével, évente pályázati forrásból támogatjuk a tagjaik részére szervezett programokat.

A KSH 2011-ben végzett népszámlálási adatai szerint az ország lakosságának 1 %-a látássérült, az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a kerületben élő látássérült polgárokra, ezért 2012 nyarán együttműködési megállapodást kötöttünk a Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Egyesületével az ún. Közösség lámpásai projektre vonatkozóan. A projekt lényege a társadalmi integráció a közösségépítés mentén, hosszú távú cél a látássérült emberek helyi közösségeinek megerősítése a vak és gyengénlátó emberek felkutatása, önsegítő közösségek, klubok létrehozása és részükre tartalmas szabadidős programok szervezése, igényeik, szükségleteik megismerése és közvetítése, az Egyesület munkáját is minden évben támogatja az Önkormányzat az ún. civil pályázat keretében.

¹⁴ *Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki*

a) rehabilitációs ellátásban részesül,

b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Ft. 57/B §.)

A kerületünkben működik a Szociális Munka Alapítvány által fenntartott Szivárványország Értelmi fogyatékosokkal élő napközi otthona, melynek ellátási területe a főváros, valamint a közép-magyarországi régió. 24 fő értelmi fogyatékkal élő személy részére nyújtanak nappali ellátást.

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékosokkal élő személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alanyi jogon közgyógyellátásban részesülők, az időskorúak járadékában, súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában, súlyos fogyatékos hozzátartozó ápolása címén igényelt támogatásra, egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyében részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

A különböző fogyatékkal élő személyek társadalmi beilleszkedésének segítésére szükség van annak érdekében, hogy megszokott, otthoni környezetükben élhessék önálló, önrendelkező életüket. Az otthonukban élő fogyatékos emberek számára korlátozottak a lehetőségek a különféle szolgáltatások, az oktatás, művelődés, sportolás, rekreáció igénybevételére. A fogyatékkal élők számát mindenképpen fel kell mérni a kerületben, azzal a céllal, hogy segítséget lehessen nyújtani életviteli és életfenntartási szükségleteik kielégítéséhez, szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételéhez, a kulturális, művészeti, sport és szabadidős tevékenységhez, illetve információ nyújtásával segíteni, hogy ügyeik intézésében döntési helyzetbe kerülhessen.

Fel kell kutatni az I. kerület közigazgatási területén élő valamennyi fogyatékosokkal élő személyt, ez meghatározza a következő lépéseket, melyek lehetnek:

- ✓ szállító szolgálat működtetése
- ✓ személyi és eszközfeltételek biztosítása
- ✓ Információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása
- ✓ Segítségnyújtás, a fogyatékosokkal élő személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális, önszegítő csoportokban való részvételükhöz,
- ✓ Egyes szociális alapszolgáltatási részfeladatok biztosítása a fogyatékosokkal élő személyek speciális szükségleteihez igazodóan,
- ✓ Segítségnyújtás a fogyatékosokkal élő emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
- ✓ A fogyatékosokkal élő személy munkavégzését, munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevételének elősegítése,
- ✓ A jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása.

A 2014/2015-ös tanév második félévétől a gyermekek számára a Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesülettel közösen érzékenyítő órákat tartunk az iskolában. Az osztályfőnöki órák

keretében az egyesület tagjai, azaz fogyatékkal élő emberek beszélgetnek a diákokkal és különböző szituációs játékok segítségével ismertetik meg helyzetüket. A gyermekeknek a siket emberek a jelnyelv alapjait is megtanítják. Célunk, hogy a gyermekek az érzékenyítő foglalkozások után megértőbben, érzékenyebben viszonyuljanak környezetükhöz és felnőtteknek is nyitottabbak legyenek a sérült emberek integrációja iránt. Ugyanezen program keretében az I. kerületi iskolások a jelnyelv alapjaival is megismerkedhetnek hallássérült illetve jeltolmács fiatalok segítségével - szintén az Önkormányzat finanszírozásában-, a már megtartott órák tapasztalataiból az derül ki, hogy a gyermekek örömmel vettek részt ezeken az alkalmakon, ezért a következő tanévben is szeretnénk folytatni ezt a programot.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények – az épületek adottságaihoz mérten- akadálymentesítése folyamatos feladat. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszótérek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön

<u>beazonosított problémák</u>	<u>fejlesztési lehetőségek</u>
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgító csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	Közösségfejlesztés, önszorgító csoportok támogatása
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
keves információnk van a kerületben élő fogyatékkal élő személyekről	Fel kell mérni a településen élő fogyatékkal élők számát, igényeit, szükségleteit, ehhez mérten kell a szociális szolgáltatásokat megszervezni
Az egészséges gyermekeknek kevés információjuk van a fogyatékkal élő embertársaikról	Érzékenyítő programok szervezése a kerületi iskolákban

Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Kerületünkben a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük.

Partnerség a nemzetiségi önkormányzatokkal

Fontosnak tartjuk a helyi esélyegyenlőségi program intézkedési tervének megvalósítása során bevonni a kerületben tevékenykedő nemzetiségi önkormányzatokat is, különösen:

1. kulturális tevékenységükkel hozzájárulhatnak az időskorúak igényeinek jobb kielégítéséhez, különösen a hagyományőrzés és a nyelvhasználat területén;
2. nyelvi képzések vagy szolgáltatások révén segíthetik az álláskeresőket, ösztönözhetik a lakosságot az élethosszig tartó tanulásban.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a kerületben dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A felülvizsgált dokumentáció az Önkormányzat honlapján, www.budavar.hu oldalon közzétételre kerül, így állampolgárok számára is megismerhetővé válik. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások igény szerinti bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Intenzív családmegtartó szolgáltatás bevezetése.
	2015. szeptember 1-től a köznevelési törvény értelmében a harmadik életévüket betöltők számára kötelező óvodai ellátás.	Az Önkormányzatnak az intézményhálózat bővítésével felkészült a törvényi változásra, a további kapacitásbővítés esetlegesen pályázati források kihasználásával lehetséges.
Idősek	A kerületben élő idősök ragaszkodnak a saját környezetükhöz sokszor abban az esetben is, amikor önálló életvitelre már nem teljesen alkalmasak	Időskorúak otthonmaradásának elősegítése: házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés biztosítása
	A szociális étkeztetés minőségével kapcsolatban problémák merültek fel	A közétkeztetési közbeszerzési eljárásnál figyelembe vesszük a szolgáltatást igénybevevők illetve az elmúlt időszak tapasztalatait
	A kerületünkben élő idősök részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt	Aktív idősor fenntartását segítő programok megvalósítása
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
	Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások

	szegénység kockázata magas.	körének kialakítása.
	A GYES-ről, GYED-ről való visszatérés elősegítése bölcsődei és óvodai férőhelyek biztosításával.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat fenntartása
Fogyatékkal élők	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagoknak kapcsolatteremtésre, önszegítő csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	Közösségfejlesztés, önszegítő csoportok támogatása
	A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
	kevés információnk van a kerületben élő fogyatékkal élő személyekről	Fel kell mérni a településen élő fogyatékkal élők számát, igényeit, szükségleteit, ehhez mérten kell a szociális szolgáltatásokat megszervezni
	Az egészséges gyermekeknek kevés információjuk van a fogyatékkal élő embertársaikról	Érzékenyítő programok szervezése a kerületi iskolákban

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.	- Munkaügyi Központ - Budavári Szociális és Gyermejjóléti Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások igény szerinti bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Központ - Budavári Önkormányzat Népjóléti csoport Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.	- Budavári Önkormányzat Népjóléti Csoport Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
Gyermekek	Intenzív családmegtartó szolgáltatás bevezetése.	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
	Az Önkormányzatnak az intézményhálózat bővítésével felkészült a törvényi változásra, a további kapacitásbővítés esetlegesen pályázati források kihasználásával lehetséges.	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ - Védőnői szolgálat - Brunsvik Teréz Budavári Óvodák - Budavári Egyesített Bölcsőde Felelős: Budavári Önkormányzat Judák

		Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese Felelős: Budavári Önkormányzat I Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
Idősek	Időskorúak otthonmaradásának elősegítése: házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés biztosítása	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
	A közétkeztetési közbeszerzési eljárásnál figyelembe vesszük a szolgáltatást igénybevevők illetve az elmúlt időszak tapasztalatait	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ - GAMESZ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, GAMESZ igazgató Palcsák Zsolt, Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
	Aktív idősor fenntartását segítő programok megvalósítása Generációs programok szervezése.	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ - Budapest I. Tankerülete - Brunszvik Teréz Budavári Óvodák - Budavári Művelődési Ház - Czako utcai Sport-és Szabadidőközpont Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.	-Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ - Budapest I. ker. Budavári Polgárőr, Önkéntes Tűzoltó és Egészségvédő Egyesület Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
Nők	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó nők által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.	-Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ - Munkaügyi Központ - Budavári Művelődési Ház Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
	Szociális, gyermejjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.	-Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Népjóléti Irodavezető Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat fenntartása	- Brunszvik Teréz Budavári Óvodák - Budavári Egyesített Bölcsőde Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
Fogyatékkal élők	Közösségfejlesztés, önszegítő csoportok támogatása	-Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ - Budavári Művelődési Ház - Vakok és Gyengénlátók Közép-

		Magyarországi Egyesülete - Mozgáskorlátozottak Budapesti Egyesületeinek I. kerületi szervezete Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ - Magyar Máltai Szeretetszolgálat Felelős: Budavári Önkormányzat Népjóléti Irodavezető Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
	Fel kell mérni a településen élő fogyatékkal élők számát, igényeit, szükségleteit, ehhez mérten kell a szociális szolgáltatásokat megszervezni	- Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Egyesülete - Mozgáskorlátozottak Budapesti Egyesületeinek I. kerületi szervezete Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Népjóléti Irodavezető Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára olyan lehetőségeket, támogatási rendszert alakítsunk ki, amely valódi, hatékony segítséget jelent a számukra.

Kiemelt területnek tartjuk, hogy a kerületben élő családok gyerekei számára magas színvonalú ellátást biztosítsunk az intézményeinkben.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idősek számára tartalmas programokat szervezzünk.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén azt, hogy gyermekvállalás után segítsük őket a munkaerőpiacra való visszatérésben.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők igényeinek és szükségleteinek a megismerését.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I. Intézkedés címe:	Elhelyezkedési esélyek növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, a tartósan munkanélküliek száma stagnál.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél, a közfoglalkoztatottak számának emelése. (1 év). Középtávú cél, hogy a tartós munkanélküliek arányát csökkentsük. (2 év) A hosszú távú cél, hogy a javítsunk az elszegényedett családok helyzetén, életminőségén. (3 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közfoglalkoztatási kérelem benyújtása a Munkaügyi Központhoz. Kapcsolatépítés a helyi vállalkozásokkal, együttműködés megállapodás megkötése.

	Álláskeresési tanácsadás, klub működtetése.
Résztvevők és felelős	- Munkaügyi Központ - Budavári Szociális és Gyermekjóléti Központ intézményvezetője Lázár Nóra Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
Partnerek	- Munkaügyi Központ - helyi vállalkozások - Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. december 31. 2. 2015. december 31. 3. 2016. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- közfoglalkoztatottak számának növekedése - tartós munkanélküliek számának csökkenése a kerületben - a segélyből élő családok számának csökkenése Fenntarthatóság: hosszú távon az a cél, hogy a tartós munkanélküliek számára biztos megélhetési forrást, stabil munkahelyet tudjunk kínálni, amihez szükséges a helyi vállalkozások bevonása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: a közfoglalkoztatási pályázat keretében nem kapunk elegendő támogatást, ezért szoros együttműködésre van szükség az illetékes Munkaügyi Központtal.
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év intézkedései:	A közfoglalkoztatottak számát sikerült megemelnünk, az elmúlt évek adataiból látható, hogy a tartós munkanélküliek száma csökkent.

II. Intézkedés címe:	Felzárkóztatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: személyre szabott felzárkóztatási lehetőségeket szeretnénk kínálni a hátrányos helyzetű családok számára Közép távú cél: a hátrányos helyzetű családok kikerülnek a tartósan létfenntartást veszélyeztető helyzetből Hosszú távú cél: a hátrányos helyzetű családok gyermekei már egy magasabb szintű életminőségben élhetnek
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások átgondolása - javaslat új szolgáltatások bevezetésére - felzárkóztatási programok beindítása
Résztvevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Központ, Lázár Nóra intézményvezető - Budavári Önkormányzat Népjóléti Csoport Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
Partnerek	- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Központ - Budavári Önkormányzat Népjóléti iroda
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. december 31. 2. 2015. december 31. 3. 2016. december 31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	eredményességi mutató: a látókörünkben lévő hátrányos helyzetű családok életminősége javul, kikerülnek a segélyezett körből
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- egy-egy felzárkóztatási program finanszírozása nagy anyagi terhet ró az Önkormányzatra, ezért Európai Uniós pályázatokon is részt kell vennünk
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év eredményei:	a hátrányos helyzetű családokról való gondoskodás folyamatos feladat, az utóbbi időben jó néhány család került ki a szociális ellátórendszerből a javuló munka-erőpiaci viszonyoknak köszönhetően.

III. Intézkedés címe:	Kikerülés az adósságcsapdából
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakossági adósságállomány újratermelődése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: elkerüljük azokat a helyzeteket, amikor egy-egy személy akkora adósságot halmoz fel, hogy kikapcsolják nála közműszolgáltatásokat Közép távú cél: partneri viszony kialakítása a közműszolgáltatókkal Hosszú távú cél: kikerülés az adósságspirálból
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- személyre szabott szolgáltatások szolgáltatások szervezése - szoros együttműködés kialakítása a közműszolgáltatókkal, közös képviselővel, szakmai találkozók szervezése - az ügyfelek részére életvezetési, adósságkezelési tanácsadások szervezése
Résztevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Központ, Lázár Nóra intézményvezető - Budavári Önkormányzat Népjóléti Csoport Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
Partnerek	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Központ - Budavári Önkormányzat Népjóléti iroda - közüzemi szolgáltatók, pénzügyi intézetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. december 31. 2. 2014. december 31. 3. 2015. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	csökken az adósságkezelési szolgáltatásban részt vevők száma, fenntartás: folyamatos életvezetési tanácsadások szervezése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a különböző szolgáltatók partnerként kezeljenek minket
Szükséges erőforrások	humánerőforrás

Az elmúlt két év eredményei:	A statisztikai adatok alapján látható, hogy az adósságkezelési szolgáltatást igénylők száma illetve a lakosság adósságállománya évről évre csökken.
------------------------------	---

IV. Intézkedés címe:	Köznevelési intézményhálózat átszervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	2013. január 1 napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított. Fejlesztő szakemberek megtartásával új módszerek kidolgozása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: minden sajátos nevelési igényű gyermek megkapja a megfelelő ellátást Közép távú cél: fejlesztő szakemberek megtartása, új módszerek bevezetése Hosszú távú cél. a szülők maximálisan elégedettek legyenek az intézményhálózat működésével
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - személyre szabott szolgáltatások fejlesztések szervezése - szoros együttműködés kialakítása a Budapest I. Tankerületével, az utazó gyógypedagógiai szolgálatokkal
Részvevők és felelős	<ul style="list-style-type: none"> - Budapest I. Tankerülete - Brunszvik Teréz Budavári Óvodák - Budavári Egyesített Bölcsőde Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - utazó gyógypedagógiai szolgálatok - szakértői bizottságok
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. szeptember 1. 4. 2013. december 31. 5. 2014. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásának megoldása fenntarthatóság: a részt vevők szoros együttműködésének folyamatos fenntartása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a különböző intézmények vezetői maximálisan együttműködjenek és meg kell teremteni az azonnali reagálás gyakorlatát egy-egy helyzetre
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év eredményei:	A kitűzött cél megvalósult: a Budavári Önkormányzat megállapodást kötött a KLIK I. Tankerülettel a sajátos nevelési igényű, óvodáskorú gyermekek ellátására. A Tankerületben megszervezésre került az utazó gyógypedagógiai szolgálat. A Sajátos Nevelési Igényű gyermekek ellátásának megszervezése folyamatos feladat, szoros együttműködést alakítottunk ki a I. kerületi Pedagógiai Szakszolgálattal.

V. Intézkedés címe:	Szabadidős programok szervezése
---------------------	---------------------------------

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a gyermekek számára biztosítani a hasznos időtöltés lehetőségét különböző programok/táborok szervezésével Közép távú cél: közösségépítés Hosszú távú cél: a kerületben élő gyermekeket minél inkább meg kívánjuk óvni a rájuk leselkedő veszélyektől
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- nyári táborok szervezése (napközis tábor, Erzsébet táborban való részvétel, Horányi, Zamárdi táborok)
Résztevők és felelős	- Budapest I. Tankerülete, oktatási intézmények - Gyermekjóléti Szolgálat Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese
Partnerek	- Védőnői szolgálat - Brunszvik Teréz Budavári Óvodák - Budavári Egyesített Bölcsőde
Határidő(k) pontokba szedve	a megvalósítás folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- <u>növekszik a különböző programokon részt vevők száma</u>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs kockázat
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év eredményei:	A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai mindkét évben megszervezték a Horányi Ifjúsági Táborot illetve az Erzsébet tábor elnevezésű pályázaton is sikeresen vettünk részt.

VI. Intézkedés címe:	Időskorúak otthonmaradásának elősegítése: házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kerületben élő idősök ragaszkodnak a saját környezetükhöz sokszor abban az esetben is, amikor önálló életvitelre már nem teljesen alkalmasak
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás fenntartása Közép távú cél: a kerületben magas az időskorúak aránya, célként határozzuk meg az idősök minél további otthonmaradásának elősegítését Hosszú távú cél: a kerületben élő idősök megkapják az igényüknek és állapotuknak megfelelő szolgáltatásokat
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	szociális étkeztetés kiszélesítésével, a házi segítségnyújtás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás népszerűsítése (helyi média, lakossági fórumokon, idősök klubjaiban szervezett nyílt napokon, szórólapokon keresztül)
Résztevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ

	intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	- Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	a megvalósítás folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	- <u>a szociális szolgáltatások igénybevételének növekedését mutató statisztikák, lakossági elégedettségi kérdőívek</u>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás állami feladattá vált, melyet jelenleg pályázati forrásból finanszírozunk, célként tűzzük ki ennek a szolgáltatásnak az I. kerületben való fenntartását a jogszabályi keretek figyelembe vételével
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év eredményei:	A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás jelenleg is pályázati forrásból finanszírozott ellátás, az elmúlt időszakban folyamatosan fenntartottuk ezt a szolgáltatást.

VII. Intézkedés címe:	Közétkeztetés minőségének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szociális étkeztetés minőségével kapcsolatban problémák merültek fel
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a közétkeztetési közbeszerzési eljárás eredményes lefolytatása Közép távú cél. célként határozzuk meg az ellátást igénybevevők számának növekedését Hosszú távú cél: a kerületben élő idős emberek számára megfelelő minőségű étkeztetés biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- közbeszerzési eljárás lefolytatása, - a szolgáltatás népszerűsítése - folyamatos minőség ellenőrzés
Részvevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ - GAMESZ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	- közétkeztetésben részt vevő vállalkozás
Határidő(k) pontokba szedve	2013. augusztus 31. 2014. augusztus 31. folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	- a szociális szolgáltatások igénybevételének növekedését mutató statisztikák, lakossági elégedettségi kérdőívek

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	a közbeszerzési eljárás eredményességét a körültekintő pályázati kiírással kívánjuk kiküszöbölni
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év eredményei:	2013 szeptemberétől új szolgáltató vesz részt a közétkeztetésben, a szociális étkeztetésben ennek köszönhetően minőségi javulás következett be, a minőség-ellenőrzés folyamatosan megvalósult, jelenleg egy új közbeszerzés lebonyolítása van folyamatban.

VIII. Intézkedés címe:	Aktív időskor fenntartását, generációk közötti együttműködést segítő programok megvalósítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kerületünkben élő idős emberek részéről nagy igény mutatkozik a különböző programok iránt. Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: az igények minél szélesebb körű felmérése után olyan programok szervezése, amelyeken szívesen vesznek részt nagyobb számban is az idős emberek Középtávú cél: az aktív idősödést elősegítő programok lehetővé teszik az idős emberek számára azt, hogy közösségi életet élhessenek Hosszú távú cél: a generációk közötti esetleges szakadékok áthidalása, a generációk egymáshoz való közelítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés (kérdőívek) - pályázati lehetőségek feltérképezése - programok szervezése - együttműködési megállapodás Budapest I. Tankerületével a köznevelési törvény által előírt kötelező 30 órás önkéntes tevékenységre vonatkozóan (diákok bevonása az idősellátás)
Részvevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	- Budapest I. Tankerülete - Brunszvik Teréz Budavári Óvodák - Budavári Művelődési Ház - Czákó utcai Sport-és Szabadidőközpont
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. december 31. 2. 2014. augusztus 31. 3. folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - lakossági elégedettségi kérdőívek - statisztikai kimutatás az önkéntes diákok számáról illetve beszámoló a tevékenységükről - fenntartás: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a kerületben működő köznevelési intézményekkel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	az önkéntes tevékenység megszervezése körültekintést és nagyfokú odafigyelést és szervezést igényel, ezért fontos szempont, hogy erre megfelelő mentorokat találjunk
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás

Az elmúlt két év eredményei:	Az elmúlt két évben több rendezvény is megvalósult a generációk közötti együttműködés jegyében, az önkéntes tevékenység megszervezése a Szolgáltatási Központban történik.
------------------------------	--

IX. Intézkedés címe:	<u>Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.</u>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	<u>Az idősek koruknál, sokszor kiszolgáltatott helyzetükből adódóan gyakran válnak áldozattá.</u>
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövid távú cél: az igények és a lehetőségek felmérése a prevenció jegyében</u> <u>Középtávú cél: az idősek számára a védelmüket szolgáló szolgáltatások nyújtása</u> <u>Hosszú távú cél: csökken az idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények száma</u>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - <u>igényfelmérés</u> - <u>„jó gyakorlatok” megismerése</u> - <u>pályázati lehetőségek feltérképezése</u> - <u>szolgáltatás megszervezése</u> - <u>a megelőzésről, az áldozatsegítésről szóló tájékoztató előadások szervezése, szóróanyagok terjesztése, megjelenítése a helyi médiában</u>
Résztevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Népjóléti Irodavezető Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - <u>BRFK I. kerületi rendőrkapitányság</u> - <u>Budapest I. ker. Budavári Polgárőr, Önkéntes Tűzoltó és Egészségvédő Egyesület</u> - <u>biztonságtechnikával foglalkozó vállalkozások</u>
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. december 31. <u>2. 2014. augusztus 31.</u> <u>3. folyamatos</u>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - <u>lakossági elégedettségkérdőívek</u> - <u>statisztikai kimutatás az I. kerületben élő idősek sérelmére elkövetett bűncselekményekről</u> - <u>fenntartás: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a kerületi rendőrkapitánysággal és polgárőrséggel</u>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- egy kerületi szintű „riasztórendszer” kiépítése nagy anyagi ráfordítást igényel, amelyet az Önkormányzat nem tud átvállalni, ezért az idősek részéről is feltételez költségeket, de igyekszünk erre vonatkozóan méltányossági elemeket is beiktatni (pl. alacsony jövedelemmel rendelkezők számára az Önkormányzat támogatást nyújt)
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év eredményei:	A megvalósítás folyamatos; a Rendőrség több alkalommal is tartott bűnprevenziós előadást a kerületi idősek számára.

X. Intézkedés címe:	<u>Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó nők által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű</u>
---------------------	--

	<u>ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét</u>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: az igények és a lehetőségek felmérése Középtávú cél: képzési programok beindításával visszavezetjük a tartós munkanélkülivé vált nőket a munkaerőpiacra Hosszú távú cél: csökken a tartós munkanélküliek száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés - „jó gyakorlatok” megismerése - pályázati lehetőségek feltérképezése - képzési programok beindítása - a képzési lehetőségekbe minél szélesebb kör bevonása
Résztevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	<ul style="list-style-type: none"> - Munkaügyi Központ - Budavári Művelődési Ház - Nagycsaládosok Egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	<p>1. 2013. december 31.</p> <p><u>2. 2015. augusztus 31.</u></p> <p><u>3. folyamatos</u></p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - <u>programok/projektek dokumentációja</u> - <u>statisztikai kimutatás a tartós munkanélküli nők arányáról</u> - <u>fenntartás: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a az illetékes Munkaügyi Központtal</u>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- nincs kockázat
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év eredményei:	A Budavári Művelődési Ház több felnőttképzési programot indított az elmúlt időszakban, de továbbra is keressük a pályázati lehetőségeket ebben a témakörben.

XI. Intézkedés címe:	<u>Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása</u>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	<u>A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas</u>
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<p><u>Rövid távú cél: az igények és a lehetőségek felmérése</u></p> <p><u>Középtávú cél: a szolgáltatások és támogatások körének felülvizsgálata</u></p> <p><u>Hosszú távú cél: célzott támogatási rendszer, életszínvonal emelkedés</u></p>

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - <u>igényfelmérés</u> - <u>„jó gyakorlatok” megismerése</u> - <u>pályázati lehetőségek feltérképezése</u>
Részvevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	- Munkaügyi Központ - Nagycsaládosok Egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. december 31. 2. 2014. augusztus 31. 3. folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - <u>lakossági elégedettségi kérdőívek</u> - <u>szolgáltatást igénybevevők számának növekedése</u>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- nincs kockázat
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év eredményei:	Az elmúlt időszakban a helyi szociális rendeletet az Önkormányzat több alkalommal felülvizsgálta; a fenti szempontok figyelembe vételével megemelkedett a születési támogatás összege, kibővítésre került az iskolakezdési valamint az időszakos támogatás.

XII. Intézkedés címe:	<u>A GYES-ről, GYED-ről való visszatérés elősegítése bölcsődei és óvodai férőhelyek biztosításával.</u>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	<u>A gyermekek napközbeni ellátását biztosító (óvodai, bölcsődei) intézményhálózat fenntartása</u>
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	<u>Rövid távú cél: az anyák visszatérése a munkaerőpiacra</u> <u>Középtávú cél: teljes bölcsődei/óvodai férőhely-kihasználtság</u> <u>Hosszú távú cél: az intézményhálózat magas színvonalon való fenntartása</u>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - <u>A felvételi kérelmek körültekintő, világos feltételrendszer alapján történő elbírálása</u> - <u>„jó gyakorlatok” megismerése</u> - <u>életvitelszerűen is az I. kerületben élő családok, gyermekek igényeihez mért szolgáltatások szervezése</u>
Részvevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Irodavezető Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	- Brunszvik Teréz Budavári Óvodák - Budavári Egyesített Bölcsőde
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. december 31. 2. 2015. augusztus 31.

	<u>3. folyamatos</u>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - <u>programok/projektek dokumentációja</u> - <u>statisztikai kimutatás a tartós munkanélküli nők arányáról</u> - <u>fenntartás: költséghatékony, gyors reagálás a felmerülő igényekre</u>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- nincs kockázat
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év eredményei:	Az I. kerületben működő bölcsődék teljes kihasználtsággal működnek, az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy minden I. kerületben élő –a jogszabályi szempontrendszer alkalmazásának köszönhetően– gyermek részére tudtuk biztosítani a bölcsődei férőhelyet. A 2015/2016. tanévre vonatkozó óvodai felvételek során: minden I. kerületben élő, a harmadik életévét betöltött gyermek felvételre került.

XIII. Intézkedés címe:	<u>Közösségfejlesztés, önszegítő csoportok támogatása</u>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszegítő csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: az igények és a lehetőségek felmérése, hogy valódi, hatékony segítséget nyújthassunk a fogyatékkal élők számára Középtávú cél: önszegítő csoportok létrehozása Hosszú távú cél: integráció, társadalmi, civil életbe való bekapcsolódás
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés - „jó gyakorlatok” megismerése - önszegítő csoportok koordinálása - helyi média felhasználása
Résztevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	- Budavári Művelődési Ház - Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Egyesülete - Mozgáskorlátozottak Budapesti Egyesületeinek I. kerületi szervezete
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. december 31. <u>2. 2014. augusztus 31.</u> <u>3. folyamatos</u>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - lakossági elégedettségi kérdőívek - fenntartás: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a létrejövő csoportokkal

Kockázatok és csökkentésük eszközei	- nincs kockázat
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás
Az elmúlt két év intézkedései:	Szoros együttműködést alakítottunk ki a Vakok és Gyengénlátók valamint a Mozgáskorlátozottak Egyesületével, több közös rendezvényt is szerveztünk az elmúlt időszakban.

XIV. Intézkedés címe:	<u>Intézkedések a pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő emberek számára életminőségük javítása érdekében</u>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a fenti csoportba tartozók számára azonnali reagálás, hatékony segítségnyújtás Középtávú cél: megtalálni egyénre szabottan a megfelelő ellátást Hosszú távú cél: pszichiátriai betegek állapotának javítása vagy legalább szinten tartása, szenvedélybetegek számának csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - az ellátórendszer által kínált lehetőségek feltérképezése, kapcsolatfelvétel - „jó gyakorlatok” megismerése - Közösségi pszichiátriai ellátás tevékenységének kiszélesítése az igényekhez mérten
Résztevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	- Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	<u>1. 2013. december 31.</u> <u>2. 2014. augusztus 31.</u> <u>3. folyamatos</u>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni gondozási tervek - fenntartás: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés az ellátórendszer tagjaival
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- nincs kockázat
Szükséges erőforrások	humánerőforrás
Az elmúlt két év eredményei:	A megvalósítás folyamatos, a közösségi pszichiátriai ellátás az Önkormányzat önként vállalt feladata, melyet jelenleg pályázati forrásból és önkormányzati önrészből finanszírozunk, az ellátást folyamatosan és magas színvonalon fenntartottuk.

XV. Intézkedés címe:	<u>Fel kell mérni a településen élő fogyatékkal élők számát, igényeit, szükségleteit, ehhez mérten kell a szociális szolgáltatásokat megszervezni</u>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés információnk van a kerületben élő fogyatékkal élő személyekről
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a kerületben fogyatékkal élő személyek elérése Középtávú cél: az igények megismerése Hosszú távú cél: az igényekhez mért szociális szolgáltatások szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - a helyi civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétel - tájékoztató előadások/beszélgetések a kerületben működő szociális ellátórendszer működéséről - „kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőkkel - Igényekhez mért szolgáltatások kialakítása
Résztevők és felelős	- Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ intézményvezető Lázár Nóra
Partnerek	- Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Egyesülete - Mozgáskorlátozottak Budapesti Egyesületeinek I. kerületi szervezete
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2013. december 31. 2. <u>2014. augusztus 31.</u> 3. <u>folyamatos</u>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - nő a szolgáltatásainkat igénybevevők száma - lakossági elégedettségi kérdőív - fenntartás: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a helyi szervezetekkel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	- nincs kockázat
Szükséges erőforrások	humánerőforrás
Az elmúlt két év eredményei:	Szoros együttműködést alakítottunk ki a fogyatékkal élőkkel foglalkozó civil szervezetekkel, több tájékoztató előadást is tartottak az Önkormányzat munkatársai a helyi szociális ellátórendszer működéséről, a szolgáltatások/ellátások szervezésénél a felmerült igényeket figyelembe vettük.

XVI. Intézkedés címe:	<u>Érzékenyítő programok szervezése a kerületi iskolákban</u>
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	az egészséges gyermekeknek kevés információjuk van a fogyatékkal élő embertársaikról
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a kerületi iskolákkal való együttműködés kialakítása Közép-, hosszú távú cél: minél több diák megismerje a fogyatékkal élők mindennapjait Hosszú távú cél: az igényekhez mért szociális szolgáltatások szervezése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - a fogyatékkal élőkkel foglalkozó szervezetekkel való kapcsolatfelvétel - érzékenyítő programok szervezése
Résztevők és felelős	Felelős: Budavári Önkormányzat Judák Barnabásné dr. Varga-Kovács Emese, KLIK I. Tankerülete
Partnerek	Mozgássérült Emberek Önálló Élet Egyesülete
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2015. december 31. <u>2. folyamatos</u>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<ul style="list-style-type: none"> - fenntartás: folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a köznevelési intézményekkel és a szakmai szervezetekkel
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<ul style="list-style-type: none"> - nincs kockázat
Szükséges erőforrások	humánerőforrás, anyagi forrás

Megvalósítás, nyilvánosság, elfogadás

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatult adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program felülvizsgálatát követően is biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programjába részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplővállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Program Felelős Fórumot működtet. A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében vállalt feladatok kerületünkben maradéktalanul megvalósuljanak.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hoztunk létre. Fórum tagjai: a Budavári Egészségügyi Szolgálat, a Brunszvik Teréz Budavári Óvodák, a Budavári Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ illetve az Egyesített Bölcsőde intézményvezetői. A HEP Fórum teljesítette a feladatát

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében fórumokat tartottunk egészségügyi, oktatási-nevelési szakemberekkel.

A véleményformálás lehetőségét biztosította a HEP nyilvánosságra hozatala is.

Ezt követően Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát megvitatta és a 112/2015. (VI. 18.) Kt. számú határozatával elfogadta.

Budapest, 2015. június

Dr. Nagy Gábor Tamás
polgármester

